

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 175-15 AĞUSTOS 1978

FIYATI 5 TL

DİSK ÖREN TOPLANTISININ İÇYÜZÜ

TİP MERKEZ YÖNETİM KURULU
DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN
KULLANILMASINDAN ÖDÜN VERİLEMEZ

MADEN-İŞ YÖNETİCİLERİ SENDİKAYI HANÇERLİYOR

YÜRÜYÜŞ İSTANBUL VE KAYSERİ BÜROLARI

Maden-İş sendikasının genel kurulunda anti-demokratik tutum YÜRÜYÜŞ'ün 128. sayısına değerlendirilmiştir. Tabanın söz ve karar sahibi olması iktisadi his dillerinden düşürmeyen Maden-İş yöneticileri, kongrenin 76 delegesinin 36'sını sendikamın ücretli kadroları arasında atanışlardır. İşçilerin seçme hakkı olan ayda delegenin de bir kısmı anti-demokratik tüzüğe dayanılarak sudan gerekçelerle iptal edilmiştir.

Kongre'den bu yana geçen bir yıl içinde anti-demokratik uygulamalar artarak sürdü. Yüksek maaşlı Maden-İş yöneticileri akıl almaz ölçüde anti-demokratik olan tüzüğü de yeterli bulmadılar. Tüzüğün bu maddelerinin yetmediği durumlarda her türlü uygulamayı denediler. "Toplumsal ilerlemeye" ve "işçinin unvan geleneğine" bağlılıklarını her fırsatta tekrarlayan Kemal Türkler ve ekibi sendikamın en bilinçli, sınıf mücadelesinin deneylerinde pişmiş en militan üyelerini sendikadan ihraç ettiler. İşverenlerle anlaşarak işten atturmaya kadar varan uygulamaları utanmadan sürdürdüler. Şubeleri feshederek, seçilmiş temsilcileri görevden alarak ayakta kalmaya çalıştılar.

TEK ADAYLA SEÇİM YAPMAK KURUMLAŞTIRILYOR

Maden-İş bölge temsilcilik seçimlerinin merkez adanı olan tek bir adayla yapılması ve böylece durumun garanti altına alınması sürekliliği bir uygulama haline getirildi.

Geçen hafta yapılan iki bölge kongresi toplantısı bu tutumun sadece iki yeni örneği oldu. DISK'e bağlı bütün sendika yöneticileri birlikte Maden-İş yöneticilerinin de ÖREN'deki Genel-İş dinlenme tesislerinde toplantı yaptığını ve oybirliğiyle tasfiyeciliğe karşı karar aldıkları günlerde Kayseri'deki 20. ve Kartal'daki 4. Bölge kongreleri bölge temsilcilerini seçmek için toplanıyor.

KARTAL'DA İŞÇİ SINIFI HAREKETİ HANÇERLENİYOR

YÜRÜYÜŞ geçen haftalarda Kartal'da faşistlerin yöneticileri saldırıları ve bu arada Maden-İş Bölge binasının bombalandığını yazdı. Sendikaya kimin sahip çıktığını da bütün Kartal'lılar biliyor.

Maden-İş 4. Bölge Kongresi böyle bir ortamda 6 Ağustos Pazar günü toplandı. Yeni bölge başkanını seçileceği toplantıdan önce süresi içinde adaylık için yarışuru yapıldı.

Kongreyin yapılmasını kesin kaledaylardan ikisi genel yönetimin kurulunca veto edildi. Bir önceki kongseyde muhalefetin gücünü gören ve durumu zor kırtarın yönetimin bu sefer tedbiri önceden almayı tercih etmiş. Parsan Fabrikası Baştemsilcisi Nusret Uzel ile kısa görüşmesini YÜRÜYÜŞ'ün evvelki sayısında okuduğumuz Osman Aslanbay'ın adaylığı Genel Yönetim Kurulunca onaylan-

mayınca, Genel Merkezin adayı, Adem Karabaş tek aday kaldı.

Osman Aslanbay'ın gönderilen resmi yazıda "Anatuziğin gerekirdiği sertifikasyonun olmaması nedeniyle" adaylığını reddedildiği bildirildi. 15 yıldan beri Maden-İş üyesi olan Osman Aslanbay, bugüne kadar genel kurul delegeliği, lo-

Adaylığı reddedilenlerin çabalarına rağmen bu şartlar altında konseye 465 delegeden ancak 262'si katıldı.

Süleyman Üstün'ün divan başkanlığına getirildiği konseye delegeler yönetimin anti-demokratik tutumunu protesto eden konuşmalar yaptılar. Adaylığı reddedilen Osman Aslanbay konuşması-

nin geri almadığı" açıkların. Eski hoca Süleyman Üstün gene ustalığı kullanmıştır. Nasilis 5 oy bile olsa seçilecek olan Karabaş'ın kazansa belanz bölge temsilcisi yapılması için hersey mübahır. Uslen yapılacak bir seçimden önce her çıkması için başkanın sözlerini geri almak insanlara bölge temsilciliği kazandırırken çok şey de kaybettirir. Eski hocanın da unuttuğu budur.

MADEN-İŞ KAYSERİ XX. BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ SEÇİMİ DE TEK ADAYLA YAPILDI

Maden-İş tek adayla seçime gitmenin ve merkezin adayına evet-hayır oylaması yaptırmanın bir yolu her kongrede buluyor. Evet-hayır oyunu zararlı bir oyun. Kartal Bölgesinde eski hoca Süleyman Üstün'ün söylediği gibi beş oy da çıkışa seçim tamamlanmış oluyor. Kayseri'de de sonucun değişmeyeceği bir seçim yapıldı. Tek adayla seçim yapılması bilinçli işçiler demokratik bulmadılar. 62 delegesi olan bölge konseyinde merkezin adayı Hasan Yalçın sonucun değişmeyeceği için verilen oylarla birlikte ancak 42 oy alabildi.

Muhalefetin adayı Bektaş Canbek'in adaylığı Merkezce iptal edildi. Bektaş Canbek'in adaylığını iptal için de bir gerekçe bulunmuydu. Canbek adaylık başvurusunu telgrafla yapmış.

Bektaş Canbek konseye yaptığı konuşmada bu anti-demokratik red kararını anlattı. "Adaylık için başvurduğunda Bölge Temsilcisi Hasan Yalçın'ın kendisini İGD'li çapucularla tehdit ettiğini" açıkladı.

Maden-İş yöneticilerinin pasif ve tutarsız politikalarının ve sendikal görevler hariç her türlü işle uğraşmalarından dolayı bölgede faşist sendikaların boy atığını anlatan Canbek'e temsilci Hasan Yalçın'ın satışmalarına cevap verme hakkı Divan Başkanı Ekrem Aydın'da tanınmadı.

SENDİKALARIN GÖREVİ NE?

Sendikal harekette bulguların bir sarpma Maden-İş'in Kayseri Bölge konseyinde de açıkça serglendi. Genel Merkez'e bağlılığı tartışma götürmeyen, ama sendika yöneticiliği çok tartışılır bölge temsilcisi Hasan Yalçın'ın tekdir edilerek delegelere de dağıtılan 6 sayfalık konuşmasında, sendikal harekete, temsilcisi bulunduğu sendikaya, bölgedeki işçi hareketlerine ilişkin tek bir sar yok. Konuşma bir yerlerden aktarılmış ve ardarda dizilmiş paragraflarla "ulusal kurtuluş mücadelesinin" dinami-

yalizme karşı kazandığı utkuların", "kapitalist dünya halklarının işçisi sosyal ülkeleri dünya halkları için bir ilmi merkezi haline getiriyor" gibi vecizlere kadar uzanıyor: Güney Afrika, Zimbabve, Namibya, Çin Komünist Partisi. Altı sayfalık konuşmada ne ararsınız var. Kayseri'de işçi sınıfının, ilericilerin ve sosyalistlerin yürüttüğü mücadeleye hariç.

Tekrar edilen 22 sayfalık çalışma raporunun son bir buçuk sayfasına kadar açış konuşmasının genişletilmiş. Son birbuçuk sayfada da sendikamın Kayseri'de yapamadıkları anlatılıyor. Yirmi buçuk sayfa rasgele herseyden sözüyor. En çok da UDC'den. UDC'ye yeni boyular kazandırması bakımından kısa bir örnek:

"En mükellem şekilde bir Ulusal Demokratik Cephe, işçi sınıfı ve diğer halk kesimlerini temsil eden siyasi partiler arasında ve bunların ortak iktidarına yönelik bir program etrafında kurdukları ortak bir birliktir. Bugün ülkemizde böyle bir UDC yoktur. Mevcut koşullar bunu sağlama durumunda değildir." Sonra da bu konuda "ideolojik savaşım verilmesinin gereğinden" sözüyor rapor.

Şimdi işçiler bir yandan burjuvazinin saldırısına, bir yandan da ekonomik, demokratik mücadeleye örgütleri sendikalar, bu görevinden alıncaya bir taraylon solculara karşı mücadele ediyorlar. Her iki cephe de zafere ulaşılacağından kimsenin kuşkuına olmasın.

MADEN-İŞ GENEL MERKEZ

TÜRKİYE MADEN, MADEN EĞİTİM VE MAKİNA SANAYİ İŞÇİLERİ SENDİKASI
METALWORKERS UNION OF TURKEY
UNION DES TRAVAILLEURS DE LA METALLURGIE DE TURQUIE
BEREIKSCHAFT DER METALLARBEITER DER TÜRKIE

ADRES : Çihonnuma Mah. Barbaros Bulvarı
No: 58 Kat 2-3-4-5 Başktaş/İSTANBUL

TARİH (SA)
29.7.1978 1978/7

YÜRÜLÜŞ : 1947
TELGRAF : MADENİŞSENDIKA
ÖLEFON : 60 23 54
60 23 55
60 23 56

İadeli Taahhütli

Sayın
Osman ASLANBAY

Sendikamız IV. Bölge Temsilciliği için Anatuziğümüz uyarınca yapmış olduğunuz adaylık müracaatınız, Genel Yürütme Kurulumuzca görüşüldükten, Anatuziğümüzün gerektirdiği sertifikasyonun olmaması nedeniyle reddine karar verilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederiz.

En İyi Dileklerimizle,

Genel Başkan V.   Genel Başkan V.
ve
Örgütlenme D.B.

01/nd   Halit SEDEM   Murat TOKMAK

kal temsilciliği, bölge başkanvekilliği görevlerinde bulunmuş, DISK'in kurucu delegeliğini yapmış bir işçidir. Seydişehir'de Maden-İş Sendikasının 15. bölge temsilciliğini kurduğu ve bu görevi 8 ay süreyle yürüttüğü için faşistler tarafından saldırdı.

Bir sosyalisttir. Bütün bu görevleri yapmıştı ama, 4. Bölge temsilciliğine aday olma hakkını gene de kazanamamıştır. Genel Yönetim Kurulunun görüşü budur.

Tornacı Osman Aslanbay Türkiye İşçi Partisi'nin kurucu üyelerindendir. 1971 öncesinde de TIP üyesi idi. Maden-İş merkez yöneticileri için bu görevli red sebebi sayılır. Gerisi boş laf.

ANTI-DEMOKRATİK UYGULAMALAR SENDİKAL BİRLİĞİ PARÇALAR

Sendikal demokrasinin hiçe sayıldığı bu tutumu hiçbir nedenle izah etmek mümkün değildir. Bu tür davranışlar sendikayı parçalamaktan başka sonuç doğuramaz. İşçileri Maden-İş'in imzalı olduğu sözleşmelere rağmen sendikada tutmak için mücadele eden Osman Aslanbay, Nusret Uzel gibi bilinçli, önder işçilere karşı takılmanın bu tutum cevabını bölge işçilerinden almıştır. 465 delegeliye toplanması gereken konseyden önce verilen red kararları yalnızca iki çevreyi memnun etmiştir: Patronları ve maocu bozkurtları. Maocu bozkurtların yönetimin kararından yararlanarak muhalefet adına sahte bildiriler dağıtmışlardır. Maden-İş'in bilinçli üyeleri bir açıklama yaparak bütün işçileri konseye kalmaya, maocuların ve yönetimin hesaplarını boş çıkarmak için boş oy vermeye çalışmışlardır.

nin sonunda anti-demokratik tutumu protesto için merkezin tek aday bırakıldığı Karabaş'a oy verilmemesi istedi. Divan Başkanı eski hoca Süleyman Üstün bütün ustalığını seçimlere geçerken gösterdi. Aslanbay'ın beyaz oy verme çağrısını anlamış olduğuna, çünkü tek aday olan Karabaş'ın 5 oy bile olsa seçilmiş sayılacağı keşfini anlattı. Konseye katılan 262 delegeden 103'ü salonu terk ederek eski hoca Üstün'ün keşfini protesto etti. 465 delegesi olan konseyde toplam 115 oy alan Karabaş, Bölge Temsilcisi olarak ilan edildi.

SEÇİMLERİN ÖNCESİ İKİYÖZLÜĞÜN BÜ KADIRI AZ GÖRÜLÜR

Arçelik Lokal temsilcisi Ali Bikim'in konuşmasının son sözleri gerçekten öğretici: "Kardeşlerim, demokrasi mücadelesi anti-demokratik uygulamalara karşı mücadeleye de içerir. Biz işçiler anti-demokratik bulduğumuz için örgütümüz DGM direnişinde olduğu gibi, Faşizme İhtar Eylemi'nde olduğu gibi, bu anti-demokratik duruma da karşı çıkmak zorundayız. Sendikamızın geleceği açısından karşı çıkmak zorundayız. Sendika için demokrasiyi sağlamlaştırmak için karşı çıkmak zorundayız."

Delegelerden söz alanlar Osman Aslanbay'ın adaylığını reddedilmesini protesto eden konuşmalar yapırlarken seçimlere yakın "shahinin sesi" bir konuşma yapıldı. Bir delegenin işçi sınıfı partisi olmayacağını anlatmak için red ökmektedir. Salondaki bütün işçiler ayağa kalkarak protestoya başlayınca divan "shahinin sesini" konuşmasını keser ve kürsüden indirir. "Divanın yetkisine dayanarak konuşmadım" sözleri-

YÜRÜYÜŞ

Sanli: Yürüyüş Yayincilik Ltd.Şti. adina Nihat SARGİN e Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIC e Yazı İşleri Müdürü: Nesret KOCABAYRAK e Tevlik Sekreter: Bülent ARTANLI e Yönetim: Konur Sok. 15/8, Kızılay/ANKARA, T. 151 45 81 e İstanbul Bürosu: Piyerlotti Cad. 21/1, Cemberlitas - İSTANBUL, Tel: 26 35 67 e Abone Koşulları: Yıllık 200, 6 aylık 100 TL. Avrupa, 6 aylık 250 TL. Yıllık 500 TL. Amerika: 6 aylık 325 TL., Yıllık 650 TL., Avustralya - Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. e Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Derisi 10023A e İlan Koşulları: Arka Kapak (Renkli) 15.000 TL., Arka Kapak (Siyah beyaz): 12.000 TL. 1c sayfa larada sütun santimi: 40 TL., Yayın İlanları % 50 indirilmiştir. e Bakı: Daily News Web-Ofset Teşisi e Kapak: Uğur ÖKMAN

BİLİMSEL SOSYALİZM BİR ÖRTÜ DEĞİLDİR

YAVUZ ÜNAL

Kendine sosyalist deyip de, bilimsel sosyalizmin üç kaynağını bilmeyen kaç kişi kaldı aramızda. Alman felsefesi, İngiliz iktisadi, Fransız sosyalizmi. Bunlar bilimsel sosyalizmin üç kaynağı olarak herkesçe biliniyor. Ama bilinmeyen ya da yerli yerine oturtulamayan ve "Fransız Sosyalizmi" diye yuvarlanıp geçilen kaynağı, Fransa'daki gelişkin ve sosyalizme yönelmiş işçi hareketi olduğudur. "Fransız Sosyalizmi" işçi hareketi olarak kavranmazsa, bilimsel sosyalizm salt bir düşünce, okunup öğrenilebilecek olan bir ideolojik olarak belleniyor, belletiliyor. Daha da ilerisi, bilimsel sosyalizmin işçi hareketine bir takım aydınların uğraşlarıyla "dışardan" verileceği sanılıyor, hatta savunuluyor.

Geçtiğimiz hafta, DİSK'in Ören'de bir toplantısı oldu. Bu toplantıda bir çok sorun tartışıldı. Bir çok alanda demokratik talepler yeniden dile getirildi. Faşizme karşı "Cephe Birliği" kurulması için çalışmalar yapılacağı açıklandı. Ama kendilerine ilerici, devrimci, bilimsel sosyalist, belki daha da ilerici sıfatları layık gören sendika yöneticilerinden bir teki bile, bugün ilerici sendikal hareketin içinde bulunduğu durum, var olan sorunlar ve bu sorunların nasıl aşılacağı üzerinde durmadı. Bir sendika kendi tabanına güven veremezse, sendika tabanları gitgide dağılırsa, faşizme karşı kim ve kiminle mücadele edecek? Sendika yönetiminde kalabilmek için, her türlü oyun oynanırsa, bir fabrikanın üyeliği toptan kaldırılırsa, kendine muhalif temsilci adayları veto edilir, seçildikleri halde temsilcilikleri kabul edilmezse, o sendikada tabanın söz ve karar sahibi olmasından bahsedilebilir mi? DİSK'in en büyük sendikalarından biri kongre yapamadığı için kayıyuma gitmişken, bu sorun tartışılıp çözüm yolu bulunmazsa, faşizme karşı cephe birliği kurma girişimleri ne amaçta ve kimin adına yapılıyor?

Bilimsel sosyalist olmak, ya da "Fransız Sosyalizmi"ni işçi hareketi olarak kavranmak, öncelikle sendikaların ve öteki kitle örgütlerinin kendi alanlarındaki görevlerini en iyi bir biçimde yapabilmelerine bağlıdır. Bilimsel sosyalist sendika yöneticisi, üyelerine en çok güven veren, sendika içinde düşük kulları arkasına saklanmadan, işçi hareketini daha ileriyeye götürebilmek için savunduğu doğru ve somut mücadeleyi anlayışını gitgide daha çok işçiye kabul ettirip, gerçekten onların yararını ve gönüllü desteklerini alabilen kişidir. Ancak böylesine güveni'ir ve inamlı bir sendika yöneticisi, faşizme ve emperyalizme karşı mücadelede işçi hareketini geliştirebilir, ve faşizmi geriletebilir. Ören'de toplanan DİSK yöneticileri içinde acaba kaç, böylesine üyelerine hesap veremeken korkmadan, düşük kulları arkasına saklanarak değil, işçilerin bilinciyle desteğiyle sendika yönetimine gelmiş ve orada kalmaktadır.

"Toplumsal Anlaşma"ya karşı çıkılıyor. Nedir "Toplumsal Anlaşma"? İşçilerin artan hayat pahalılığı karşısında yaşam düzeylerini koruyabilmek için daha çok ücret artışı sağlanmasını önüne geçen bir ihanet belgesi mi? Eğer böyle ise, MESS grevleri nasıl sonuçlandı? MESS'le 21 fabrika adına yapılan son sözleşmede hangi ileriler hakları alındı? Neden bu işyerlerindeki sendikaların yöneticileri fabrikalardan kovuluyorlar? "Toplumsal anlaşma"ya karşı çıkmak fiilen bu anlaşma içinde olmamakla mümkündür. Bu toplantıya katılan sendika yöneticilerinin kaç tanesi içtenlikle olarak işçilerin çalışma garantisini savunuyor? Yoksa çalışma garantisinin birinci maddesi, sendika yöneticileri ve patronla tam bir uyum içinde olmak mı?

Ören'de bunlar tartışılmadı. Tartışılan "işçi sınıfının ideolojik birliğini sağlamak" (!), "Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele cephesi oluşturmak", hem de "Biz parti değiliz" diye diye...

Öteki demokratik kitle örgütlerinin durumu nedir acaba? TÖB-DER'de bir grup yönetimi elinden kaçırılmak için öğretmenlerden başka herkesin girebileceği düşük değişiklikleriyle kongreye hazırlanırken, diğer tarafta da kendilerine en ilerici sıfatları yakıştıranlar içinde "bizden olsun da ajan da olsa olur" mantığı hakim. Çünkü önemli olan örgütü kendi işlevine kavuşturmak değil, yönetimi ele geçirecek "faşizme ve emperyalizme karşı güç ve eylem birliği için" çalışmak.

"Fransız Sosyalizmi" işçi hareketi demek. İşçi hareketi ise iki biçimde kendini gösterir. Biri, kendiliğinden patlamalarla. Kendiliğinden harekete sahip çıkılabilsen, burjuvazinin oyunlarına bırakılmazsa, hedefini bulan bir hareket haline gelebilir. Ama kendiliğinden hareket önce döner ve kendisiyle beraber olmayanlara vurur. İşte DİSK bunun için kendiliğinden harekete karşı olduğunu ilan ediyor. Çünkü böyle bir hareketin DİSK'e söyleyeceği çok şey olacaktır. Diğer ise, işçi hareketinin örgütleri olarak geliştirilmesidir. Bunun için de işçi-emekçi örgütlerine düşen, kendi alanlarındaki görevlerini en iyi biçimde yerine getirmek ve bu görevleri sürekli geliştirmek. Bu örgütleri gerçekten sınıf örgütü ve kitle örgütü haline getirmek ve o çizgisi durmadan derinleştirmek. Bu yapılmazsa, işçi hareketinin gelişmesi değil dağılması, güçlenmesi değil zayıflaması, örgütlülüğü değil örgütsüzlüğü gelişir. Ve DİSK'

in içinde bulunduğu durum da şimdi budur.

Bilimsel sosyalist olmak, genel ve soyut doğruları tekrarlamak demek değildir. İşçi hareketini sosyalizme doğru durmadan geliştirmek. İşçi hareketi ise, son derece somut hedeflere yönelik olarak gelişir. Gene herkes bilir, "Kitleler eylem için de bilinçlenir", somut hedeflere yönelik eylemlerde kitleler daha ileri hedefler için hazırlanır. Dolayısıyla bilimsel sosyalistlerin görevleri, sosyalizm amacıyla yönelik bir perspektif içinde her alanda somut görevleri en iyi bir biçimde yerine getirmek. Ya da bu görevlere işaret ederek, kitleleri ve örgütleri uyarmak, bunun için çalışmaktır. Tüm bu alanlarda tam tersine işler yapılırken, "bu örgütler CHP'li oldular ve bundan dolayı gelişmiyorlar" demek işçi hareketini anlamamaktır. Maocuların "işçiler sendika yönetimine" sloganı ne kadar yanlış ve çıksızsa, böyle bir yorum da o kadar çözümsüzdür. Çünkü sorun böyle ele alınırsa, sendikaların ve kitle örgütlerini kendi işlevine kavuşturabilmek ve örgüt düzeylerini yükseltmek için tek vuruş alanı vardır, o da CHP. Oysa, kimilerinin sınıf sendikacılığı, kimilerinin de sınıf ve kitle sendikacılığı diye yaptığı tanımın içerisinde, politik ve ideolojik tercihlerin değil, sendikal görevlerin saptanmış uygulanmasındaki ilkelere yatkındır. Elbette bilimsel sosyalistler bu görevleri en iyi yapabilecek olan militanlardır. Ama sendikal mücadele baştan yapılmış ideolojik ve politik ayrımla yürütülemez.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelemizin başarıyla yürütülebilmesi kitlelerin gitgide artan sayılarıyla örgütlenmesine bağlıdır. Bu da sendikaların ve kitle örgütlerinin kendi alanlarındaki başarılarıyla atbaşı gidecektir. Başka bir deyişle, ancak bu örgütler kitleleri harekete geçirecek kaldıraçlar olabilir. Hiç bir ülkede zayıf bir işçi hareketine karşın, gelişkin bir ideolojik ve teorik çalışma olamaz. Bu konuda da ucuz suçlamalar dönemi kapatılmalıdır. Hiç kimse gelişmiş kapitalist ülkelerdeki, ideolojik ve teorik zenginliğe bakıp da, "bizde neden yok" sorusunu soramaz. Çünkü "Fransız Sosyalizmi" işçi hareketidir. İşçi hareketi geliştikçe teorik ve ideolojik sorunları da geliştirecek ve kendi zenginliğini gene kendisi yaratacaktır.

Türkiye aydını hiçbir bilimsel aydınından daha geri ve daha az özverili değildir. Dünyanın hiçbir ülkesinde, ilk okuldan başlayarak üniversitelere kadar böylesine tehdit altında, hem de öldürülme tehdidi altında olan aydın kadrosu yoktur. Buna rağmen polisine bile güvenilmeyen bir ülkede örneğin tek başına eğitim enstitüsüne giden ve tek başına faşist bir odaya dağıtmaya çalışan bir öğretmene, yardım edilmediği, çözümler önerilemediği zaman yapılan eleştiriler, ne işe yarayacaktır? Ama TÖB-DER kimi sapkınlıkların aracı yapılmak istenirken, öğrenciler "devrim yapma" sevdasına düşmüşken, sendikalar "cephe" peşindeyken faşist odakları nasıl dağıtılacaktır. Öğretmen öldürülüyor. Bu kez bir yenisi aynı görevle talip olabiliyor. Kim diyor belki ki, başkalarından daha az özverili bu insanlar?

Üniversite öğretim üyeleri partiyi gremiyorlar. Yasaklandı bu anlamda politik çalışma yapmaları. Üniversitelere öğretim polis gözetimi altında yapılabiliyor. Kendi görevi içinde bilimsel namusundan pürim vermeyen kaç tanesi yaralandı, öldürüldü. Bir tarafları faşistler, öte yanları gerçikler tarafından sarılmış durumda. Sınıf hareketi kendilerine ne görevler vermiş de yapmamışlar? Bunları somutlamak son derece zor. Sınıf hareketini aydınlar yaratmaz. Bilincin dışardan verilmesi ise, aydınların ya da sendika bürokratlarının işi değil, o partinin işidir.

Bilimsel sosyalist olmanın, somut durumun somut eleştirisini yapabilmenin en temel koşulu önce somutu görebilmektir. Aradığımız somutluk sınıf hareketinin, daha açık deyişle işçi sınıfı hareketinin somutluğudur. Bu somutluk içinde sınıf hareketi en çok sendika yönetimlerinde kan kaybediyor. Bu yaraların değilmesi ve bu cerahatın kurutulması gerekli ve zorunludur. Yapılacak en iyi müdahale önce bilimsel sosyalizmin ticarçılığının ortadan kaldırılmasıdır. İtibarsız hale getirilmesidir. Faşizme ve emperyalizme karşı çıkanlar, hem de bilimsel sosyalist öma iddialarıyla karşı çıkanlar, önce kendi alanlarında üzerlerine düşen görevleri yapmalı. Sonra genel tüm partileri, sendikaları ve demokleri güç ve eylem birliğine çağırarak işi.

Faşizm kitlelerle yenilir. Tüzük ve kongre oyunlarıyla değil. Kitlelerin olmadığı yerde, yapılacak iş sadece kitleler üzerinde oynanan oyunları böyle sol cambazlıklarla örtme çabaları olur. Kim demiş ki sol laf eden sosyalist olur diye? Bu ticarçılığın mutlaka itibarsız hale getirilmesi zorunludur. "Cephe" kurmaya kalkan bu sendika yöneticileri içinde kimilerinin kendi üyelerine veremeyecek kadar yükümlü hesapları vardır. Ve bu hesaplar daha da birikmektedir. Faşist saldırıların durmadan arttığı, insanların can güvenliğinin sağlanmasının en önemli sorunlardan biri olduğu yerde, hiç kimse, ne bilimsel sosyalizmi ve ne de emperyalizme ve faşizme karşı mücadele birliğini, verilecek hesapları gözardı edecek bir örtü olarak kullanamaz.

DEMOKRATİK HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN KULLANILMASINDAN ÖDÜN VERİLEMEZ

Geçen hafta Türkiye'de, faşist terörün bir adım daha yoğunlaştırılmasıyla politik havanın daha da gerginleştiği günler yaşanmaya başladı. Bu koşullarda tüm dikkatlerin demokrasi güçlerinin yönelmesi gereken asıl hedefler üzerine toplanması bir rasanın değildi.

Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu'nun önceki hafta sonunda yapılan aylık olağan toplantısında ülkemizdeki son politik gelişmeler ele alındı. Toplantı sonrasında yurttaki ve dünyadaki gelişmeleri ayrıntılıyla ele alan bir bildiri yayımlandı. Bildiri, demokrasinin önündeki ivedi görevlere de açıklık getiriyordu.

EMPERYALİZM BUNALIMINA ÇÖZÜM ARIYOR

Emperyalizmin günümüzdeki bunalımın çözümsüzlüğünün hergün yeni kanıtlarla ortaya çıktığını belirten TİP Bildirisi, daha sonra şöyle devam ediyordu: "Emperyalist sistemi aradan derin ekonomik bunalım, sonuçları diğer alanlarda da göstermektedir. Temel insan hak ve özgürlükleri konusunda tarih sahnesinde yarılan bunalımın dönümünde olan ve yarılan ABD emperyalizmi ve ortakları ile bunların politik kadro ve sözcülerinin birden bire bu özgürlüklerden yana kesilerek gelişmekte olan detant-yumuşama sürecini engelleme çabaları bir rasanın değil. ABD emperyalizmi, dünya sosyalist sisteminin ve barıştan yana tüm güçlerin etkinlikleri sonucu kabul edilmiş detant politikasını; red ve soğuk savaş dönemini yeniden hortlatma gayretine içine girmiş görünmektedir."

"Emperyalizmin içinde kuvandığı ekonomik bunalımın etkileri emperyal-

Demokrasi anti-demokratik yollardan korunamaz

list devletler ile bağımlı geri ülkeler arasındaki ilişkilerde de görülmekte ve bu bağımlılık ilişkilerini daha zor koparılabilecek hale getirecek önlemler ve müdahaleler bir bir ortaya dökülmektedir. Buna bağlı olarak emperyalist devletlerin çeşitli ülkelerdeki gerici ve faşist güçlerin organize olmalarında daha aktif bir politika yürüttükleri açıkça görülmektedir."

AMBARGO KARARI, EMPERYALİZME BAĞIMLILIĞI PEKİŞTİRECEKTİR

TİP Merkez Yürütme Kurulu'nun Bildirisi'nde ABD emperyalizminin başlatmış ülkeler topluluğunun varlığına bile tahammül edemediğinin son Belgrad Konferansı'yla birlikte iyice açıkça çıktığı belirtiltikten sonra şöyle dendi:

"Emperyalizmin bağımlı geri ülkelere daha bağımlı hale getirme, bağımlılık zincirlerini daha zor koparılabilir hale getirme ve bu hesaplar işi üzerinde yapılmaktadır. Ambargo ve ambargonun kaldırılmasına ilişkin gelişmeler, temelde, Türkiye'nin bağımlılığını daha da artırma yolundaki emperyalist iştah ve planlarını açık bir kantordur. En başta Partimize ve onunla birlikte tüm anti-emperyalist güçlerce yıllardır sürdürülen mücadelemizin bir kazanımı olarak kapatılan ülerin, şimdi tekrar açılarak, ABD tarafından ambargonun kaldırılması kararlarıyla birlikte gündeme getirilmiştir. ABD, Akdeniz'deki 6. Filonun nükleer güçle çalışan gemilerini Türkiye limanlarından yararlanabilmesi için "kolaylıklar" talep etmektedir. Ambargonun kaldırılması kararı ile Kıbrıs sorununun ABD ve NATO'nun emperyalist ve saldırgan niyet ve çıkarları doğrultusunda çözüme ulaştırılması tehlikesi daha da artmıştır. Kısacası bu, Türkiye üzerindeki baskıyı daha da artıracak, Türkiye'nin ABD emperyalizmine askeri ve politik alandaki bağımlılığını pekiştirme sonucunu doğurması yönelik bir karardır.

"Emperyalizm, 'ekonomik ambargo'larla, dayatmalarla Türkiye'yi devamlı uyal, söz dinler durumda tutmayı ve böylece bağımlılığı daha da artırmayı amaçlamaktadır. Hükümetin umutlarını bağımlılığı dış kredi muslukları bir türlü açılmamakta; OECD'den alınacak yeni kredinin ise borçların ertelenme anlaşmasının tamamlanmasına bağlı tutulduğu görülmektedir. IMF ile yapılan anlaşmanın sonucu açılan kredinin ikinci taksidinin ödemesi için futuru işçi ve emekçilere ödettirecek yeni koşullar ileri sürülmüştür. Yabancı 200 banka adına konuşan 8 bankanın vercekları krediyi, kendileri dışında kredi bulunması şartına bağlamaları T.C. hükümetinin tarihinde ilk defa kendi adına kredi bulunması için 3 yabancı kredi kuruluşu ile anlaşmalar yapmaya mecbur bırakmıştır."

TİP Merkez Yürütme Kurulu CHP hükümetinin bu gelişmeler karşısındaki tutumunu ise şöyle değerlendirdi: "CHP hükümetinin ambargo konusundaki politikası ABD emperyalizminin niyet ve planları ile üstüste çalışmaktadır. Bu çalışmanın CHP hükümetini muhtemel gelişmeler de dikkate alındığında, ağır sorumluluk altına sokacağı açıktır. Üslerin çalışmalarının, hiç kapatılmayan yeniden açılmalarının birer yasal dayanacağı olmadığı gibi hazırlanacağı söylenen 'geçici statü' ile de Ana-

yasa açıkça çiğnenmiş olacaktır. Bu yolda atılacak adımların sorumluluğu doğrudan CHP'nin omuzlarındadır.

"Başa AP olmak üzere MC partilerinin ambargonu kaldırılması kararı dolayısıyla girişimleri politik cambazların hiç kimseyi aldatanuyacağı açıktır. Yıllardır yürüttükleri işbirlikçi politika ile hesap verme durumunda olanların sahte bağımsızlık nutuklarının ikizlülükten ve işin özünü gizleme gayretinden başka bir anlamı yoktur.

"Emperyalizmin, Türkiye üzerinde egegenliğini daha da artıracak yönde planları ekonomik alanda da uygulanmaya konulmakta ve CHP hükümeti bu konuda da tam bir teslimiyet ve tabii olma politikası içinde bulunmaktadır. Yapılan ve yapılacak hazırlanan ekonomik düzenlemeler, esas olarak, IMF, OECD gibi emperyalist kuruluşların merkezlerinden yönlendirilmekte ve hükümetin aldığı ve alacağı kararlar bu emperyalist mihrakların damgasını taşımaktadır."

CHP hükümetinin, aldığı veya bu yolda adımlar atacağı ekonomik kararlarla büyük sermaye ve emperyalizme olan bağlarını sıkılaştırdığını işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin hak ve çıkarlarını tehdit altına aldığı hatırlatılarak TİP Bildirisi CHP hükümetinin sınıf uzlaşmacı, gerici sendika yöneticileriyle gerçekleştirdiği 'toplumsal anlaşma' ya da bu durumun açık bir göstergesi olarak nitelendirildi.

Maden-İş öncü sendikadan ihraç

Artık imzalanan sözleşmeleri işçilere açıklama cesareti bile göstermeyen Maden-İş yöneticileri, koltuklarını korumak için tek yol olarak buldukları tasfiyeciliği hazırlıyorlar.

ARÇELİK'TE İHRAÇÇILAR SENDİKADAN İHRAÇ EDİLDİ

Arçelik fabrikasında seçilmiş, işçilerin çıkarlarına göre gelişen olan işyeri temsilcisi Nevzat Gündüz ile temsilciler Bayram Özmen ve Hamit Akıncı'nın işçileri uzsuna bir süredir askıya alınmış. 8 ay süren MESS grevine katılan, yığılma direnen bu işçilere diğer işçilere verilen ödenekler verilmiş. Genel Başkan vekili Halit Erdem'in İV. Bölge Temsilcisi iken çıkarttığı ve ihraçlarını istediği üç Arçelik işçisine ihraç kararını Genel Halk Erdem ve Murat Tokmak'ın imzalandıkları bir yazıyla tebliğ edildi.

İşçi temsilcilerine gönderilen yazı kısa ve net yazılmış. "Dosyanız görülen Genel Onur Kurulu Sendika üyeliğinden kesin çıkarılmaya karar verilmiştir. Bilgi için rica olunur. Hepsini bu kadar. Ne var ki kısa yazıyı imzalamayan Genel Başkan Vekili Halit Erdem bölge temsilcisiyken genel merkezde yazıldığı ihbar netubunu hiç de kısa tutmamış. Üç say-

falık mektuba herşey var. İşçi temsilcileri neker neker yapmış ihraç gerçekleştirecek.

"DİSK olağanüstü kongresinin anti-demokratik olduğunu" söylemişler. "Bönlere işçinin umut bağladığı bir örgüte sadece siyasi yönden katılmadıkları için ve belli bir siyasi parçiden tamamlanarak ihraç" kararı yapıyorlar. "Bulutluktan sendikal yetki bakımından işçilerin emelcilerine alı etmek bitiyor" ve bu yolda Arçelik'te caban diğer işçi ve temsilciler etki etmek" idiyontamsı. "Bir takım 'siyasi görüşlerin emelcilerine alı etmek' gibi bir zamanlar sıkça edilecek sözleri aralı burjuvazinin en geri savunucularının bile terkettiğini bimeyen Halit Erdem işçi temsilcilerinin Terçimen Gazetesi doğrultusunda örgüt yönetimine saldırdıklarını" duyuyor. İhbar yazısının sonu talepte bitiyor.

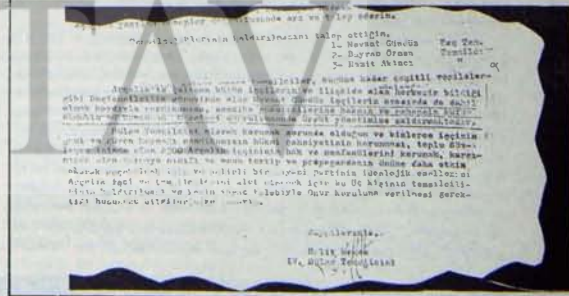
"Belirli bir siyasi partinin ideolojik emelcilerinin Arçelik işçi ve temsilcilerini alı etmek için bu iş için temsilcilerinin kaldırılması ve kesin ihraç talebini Onur Kuruluna verilmesi gerektiği hususunu bilgilerinizde arz ederim."

Genel Onur Kurulu 21.2.1977 tarihli bu bagıyuvuru reddediyor. Ama yönetim ısrarlıdır. Aradan birbuçuk yıllık bir süre de geçice

FAŞİZMİ KİTLELERİN ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜCÜ BOĞABİLİR

Faşistler iç savaş provalarını geçen hafta Ankara'da yoğunlaştırdılar. Faşist katiller Salı Akşamı Mamak'ta bir belediye otobüsünü karşın yağmuruna tutarak iki emekçinin canına kıydılar. Saldırının en fahi olduğu belirdi. Ölü Ocağın Üredil Şube Başkanı, kolluk kuvvetlerinin havaya açtığı ateşten fırsat bularak ortaklık kayboldu. Perşembe akşamı ise yine faşist katiller Balgat'ta dört kahveciyi otomatik silahlarla taradılar. Faşistler çabamış arabalarıyla polis karakolunun ve jandama deviyelerinin önünden geçtikten sonra ikinci durakları Erzurum mahallesine kadar dört kahveciyi, bir karpuz sergisini, birer marangozu ve demirci dükkanını raşgele tarayabilmişlerdi. Saldırı sonucunda Hayretin Demircioğlu, Mehmet Bağlarbaşı, Necat Çengel ve kimliği belirlenmeyen bir emekçi katildi.

TİP Ankara İl Başkanı Zeki Kuluç faşist katillerini bu birbiri izleyen toplu cinayetleriyle ilgili bir demec vererek, örgütçüleri ve destekçileri herkeşce bilinen bu katliamlar karşısında hükümetin tutumunun artık tehlikeli bir noktaya geldiğini belirtti. Kuluç şöyle dedi: "Hükümet bugün gelişen noktada bir kez daha uyanıyorsa: Bu cinayetlerin ve saldırıların öni alınmalıdır. Bir yandan işbirlikçi örgütleri ve tüm kolluk kuvvetleri eğitilmeli çabı birlik olaylar önceden haberi alınmalı ve önlenmelidir. Öte yandan demokratik hak ve özgürlüklerin kitlelerce kullanılmasına karşı aldığı tavırdan hızla vazgeçmeli ve bu yolda devletin engelleri kaldırmalıdır. Ancak bu yollarla faşizmin kaynaıkları ve mihrakları üzerine yürünebilir."

Amerikan saldırı ve casusluk işleri kapatılmadı.

TOPLUMSAL ANLAŞMA İŞÇİ SINIFINI HEDEF ALIYOR

TİP Bildirisi şöyle devam ediyor: "Toplumsal anlaşma IMF'nin 'çalışanların ücretlerinin düzenlenmesi' isteği ile, yerli büyük burjuvazinin yıllar önce başlattığı ücretlerin dondurulması kampanyasının gerçekleştirilmesi uğruna işçi sınıfının ekonomik hak ve çıkarlarına

yoğunen azgın bir saldırıdır. Toplumsal anlaşma ile getirilen hükümler, ücretleri iki yıl önceki düzeye döndürmanın ötesinde, giderek düşürülmesi sonucunu da verecektir."

Böylece sömürü bir kat daha yoğunlaşarak burjuvazinin ekonomik plan-daki çıkarlarına önemli avantajlar sağlanmakla kalmamaktadır. "Toplumsal anlaşma" ile, "esas olarak işçi sınıfının sendikal mücadelesinin gelişmesini önlemek, yeni mevziler kazanmasını ve mevcut olanları pekiştirmesini engellemek, grev silahını kullanılamamak, kısıması, işçi sınıfımızın ekonomik, demokratik ve politik mücadelesini geriletmek amaçlanmaktadır."

"İşçi ve emekçi kitlelerin hak ve çıkarlarının savunulması ve geliştirilmesinin yolu 'toplumsal anlaşmalar' değil, toplumsal mücadelelerdir; sınıf mücadelesinin örgütlü, disiplinli ve kitlesele bir biçimde geliştirilmesidir. İşçi sınıfının bu bilinçindedir. İşçi sınıfı bunun bilincindedir."

DEMOKRASİ ANTİDEMOKRATİK YOLLARDAN KORUNAMAZ

TİP Merkez Yönetim Kurulu CHP hükümetinin kural alanda görev yapan jandarma komando birliklerini büyük şehirlerin merkezlerine yığmaya başlaması üzerinde de şöyle diyor:

"Başbakanın son demesinde jandarma sayısının özellikle şehir merkezleri için artırılmasına beklentisi durumu ciddiğini artırmaktadır. Bu uygulamanın gerekçesinin 'asayişin ve buzurun sağlanması olduğu' söylenmektedir. Anacak hemen belirtilmelidir ki, bu uygulama demokrasi ve demokrasinin geliştirilmesi, işçi ve emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik hak ve çıkarlarını koruma ve geliştirme bakımından tehlikeli gelişmelere açık bir uygulamadır."

"Terörist hareketlerin gerçekten önlenmesi ancak faşist teröristler üzerine kararlı olarak mücadele ısrarı iz sürme ve suçların ortaya çıkarma ve bu suçların kaynağının kurutulmasına yönelik müdahalelerdir. Ancak ulaşılması, aynı zamanda uygun yöntemlerin seçilmesi gerektirir. Demokrasinin korunması, demokratik olmayan, yasal olmayan yöntemlerle sağlanamaz."

Bu askeri birliklerin şehir merkezlerinde sürekli olarak bulunulmasının yasal hiçbir dayanağı bulunmadığı belirtildiği sonra bir tehlikeye daha dikkat çekiliyor:

"Bu birliklerin yasal afiş asma hakkını fiilen ortadan kaldırmaya yönelik bir işlemler de yüklenmiş olmaları bu uygulamanın giderek demokratik ve siyasi faaliyetlerin baskı altına alınması tehlikesini ön plana getirmektedir. Bir diğer görevlerinin banka soygunlarını önlemek olduğu söylenen bu birliklerin, örnekleri

Sargın: "Ecevit üsler konusunda derhal açıklama yapmalıdır"

ABD Temsilciler Meclisi'nin ambargo konusundaki kararının belli olmasından hemen sonra, ambargonun kaldırılması kesinleşir kesinleşmez Türkiye'deki Amerikan üslerinin yeniden açılacağı haberleri basında yer aldı. Bu haberleri açıkça tepki edemeyen hükümet çevreleri, CHP yanlısı basına ambargo ile üsler arasında "hukuki bir ilişkinin" bulunmadığı yolunda yorumlar yazdırma yolunu seçti. Ancak geçtiğimiz hafta Dışişleri Genel Sekreteri Elekdag'ın Washington'da bulunduğu sırada ABD'den dünyaya yayılan ve yine yalanlanmayan haberler, hükümet çevrelerinin görünüşü kurtarma çabasına yine yarıda bıraktı. Haberler, ambargonun kaldırılması ilişkin tasarı Carter tarafından imzalanır imzalanmaz Türkiye'deki 4 Amerikan üsünün derhal açılacağı yönündeydi.

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın geçen Perşembe günü basına verdiği bir demeçle, ülkemizdeki bütün Amerikan üslerinin kapatılmasını isteyerek, Başbakan'ın bu konuda derhal bir açıklama bulunmasını talep etti. Basında yer alan haberlere değinen Sargın şöyle diyor:

"Dışişleri Genel Sekreteri Elekdag'ın Ecevit hükümeti adına Washington'da ne gibi temalar yapıldığını, hangi pazarlıklar içinde olduğunu bilmiyoruz. Ancak şurası açık bir gerçektir ki, üslerin yeniden açılmasını Türkiye Cumhuriyeti açısından yasal bir dayanağı bulunmamaktadır. 1976 ilkbaharında devrin MC hükümeti, 1947'denberi süregelen ve üstüste yenileri eklenerek, kimine göre sayısı 100'leri bulan 'ikili anlaşmalar' yerine, bir 'gerçeğe anlaşma' girişiminde bulunmuştu. O sırada ayırtılabilirliği açıklanan bu tasarıya göre üsler karşılığında Türkiye hükümeti Amerika'dan belli miktarda para istemektedir. Yani sözün kısası utan topkları satma veya kiraya çıkarılması olacaktır. Ancak alınacak kira konusunda bir anlaşmaya varılmadığı söylenmiş ve konu resmen yapılan açıklamalar göre Meclis'e gelmeden o noktada bırakılmış. Böylece ikili anlaşmaların yasal bir dayanağı olmadığı MC hükümetlerinde de kabul edilmiş, onun yerine geçecek anlaşma ise askıda kalmıştır."

Sargın demecini şöyle sürdürdü: "Oysa bugün ambargonun kaldırılmasıyla bu üslerin yeniden açılması gündeme gelmiştir. 1976'da Başbakanlık Kurulu'muzun bildirisinde belirtildiği üzere yeniden tekrarlıyoruz: "Vatan toprakları kiralık veya satılık değildir". Yurt savunmasının gereklerini uygun olarak örgütce kullanılmayacak birkaç milyon dolarlık silah karşılığında, istelik Meclis'e kabul edilmiş bir anlaşma bağlı yasal dayanağı olmayan üsler yeniden açılırsa, bunun suç doğrudan doğruya Ecevit hükümetine ait olacaktır. Bu suç TCK'nun 125. maddesinde ifadesinibulan ve failleri hakkında ölümlü cezaları gerektirecek en ağır bir suçtur. Ecevit hükümetinden benimsediği deyimle Amerikan üsleri için "ortak savunma tesisleri" denmiş olması bu suçun perdeliylemez. Ne silah, ne para karşılığında verilerek bir haris utan topkları yapıyor."

"Yeniden açılmak şöyle dursun, halen çalışmalarını sürdürmekte bulunan ve komşularımıza düşmanlıktan başka anlamı olmayan İncirlik, Çiğli gibi üslerin de derhal kapatılması gerekir. Yeni iktidarın sık sık yinedeği "ulusal savunma kavramı"nın eğer süslü bir cümle olmaktan öte bir anlamı varsa bunun böyle olması gerekir."

"Sayın başbakan Ecevit konuya ilişkin olarak kamuoyuna derhal ve geniş bir açıklama yapmak zorundadır."

İşçileri ediyor

Bayram Özmen

Nezat Gündüz

sonunda ısrarın sonucunu da alıyor. Artık Arçelik'in üyeliği askıya alındığı ve bir kuruş yardım yapılmadığı halde MESS grevlerinde 8 ay grev çadularında bekleyen üç yığıt işçisi Maden-İş üyesi değil. "Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesinin mutlaka uygulanmasını" isteyen Kemal Türkler ve ekibi onları sendikadan ihraç etti. Sendikadan ihraç etmeye bu günkü güçleri yetiyor. Ama işçi sınıfı hareketinde, sosyalist mücadelede onuru yitirilen koruyor işçiler. Çünkü oradan ihraç etmek hak ve yetkisi hiçbir zaman Maden-İş yöneticilerinin olmadı.

ortaya çıkarılmaya başlayan fabrika soygunları dolayısıyla fabrika kapılarında görev yapar hale getirilmeleri beklenmelidir. Giderek, işçilerin işyerlerinde demokratik, ekonomik hak ve çıkarlarını savunmak ve geliştirmek üzere girişimleri yasal mücadeleden, grevlerin karşısına bu birliklerin çıkarılması kuvvetle mühtemeldir. 1965 yılında Zonguldak kömür havzasında başlatılarak sürekli kılınan ve zamanla, Anadolu'da gelişen sanayi merkezlerindeki işyerlerine yakın bölgelerde gerçekleştirilen benzer birliklerin devamlı varlığı, büyük sanayii kentlerinde başlatılan bu uygulamaların da sürekli kılınmasını ciddi bir olasılık olarak gündeme getirmektedir."

ÖRGÜTLÜ VE KİTLESEL MÜCADELE

TİP Bildirisinde daha sonra, ülkenin emperyalizme bağımlılığını artırmaya ve demokratikleşme sürecini ve mücadelesini baskı altına alıp engellemeye yönelik gelişmelerin, anti-emperyalist ilenici güçlerin önüne bunlara karşı mücadeleyi geliştirme ve güçlendirme görevini getirdiği, bu görevin yerine getirilmesinin ise, kararlı, ısrarlı, örgütlü ve kitlesele çalışmaların sağlanacağını belirtiyordu.

Bildirisi şöyle devam ediyor: "Nereden ve hangi gerekçe ile gelirse gelsin demokratik hak ve özgürlüklerin fiilen askıya alınmasına müsaade edilmez, edilmecektir. Demokrasinin korunması ve geliştirilmesi, demokratik hak ve özgürlüklere sıkı sıkıya sahip çıkarak, onları kullanarak, bu kullanımı kitlesele çıkararak mümkündür."

"Toplumun demokratikleştirilmesi, emperyalist bağımlılık ilişkilerinin koparılıp alınması uğruna mücadele gerekir, emekçi kitlelerin mücadelesidir; başarı,

bu kitleseleli geliştirmekle, bireysel ve ufak grupların çıkışlarına dayanan yöntemleri etkisiz kılp tecrit ederek mümkündür."

"İşçi sınıfı ve emekçilerin ekonomik demokratik hak ve çıkarlarını korumak için bir araya geldikleri sendikalar, meslek örgütleri ve diğerleri yürütülen mücadelede kitlelerin örgütlü ve disiplinli olarak yer almalarını sağlayacak birliklerdir. Başarı kitle örgütlerinin güçlendirilmeleri, kitlesele olma durumlarının geliştirilmesinin, örgüt içi birlik ve bütünlüklerinin sağlanması ve korunması, demokratik işleyişlere kavuşturulması, bu durumlarının geliştirilmesini gerekli kılmaktadır."

TİP GÖREVİNİN BAŞINDADIR

Burjuvazinin sömürüye dayanan sınıfsal çıkarlarının korunması ve sürdürülmesi için emperyalizme bütünlüklerle saldırıldığı, bu saldırıya daha da artırma yollarını aradığını vurgulayan TİP Merkez Yönetim Kurulu Bildirisi şöyle tamamladı:

"Başarı burjuvazinin bu saldırısına karşı, işçi sınıfının öncülüğünde kitlesele düzeydeki mücadelelerin geliştirilmesi ile mümkündür."

"İşçi sınıfının bilimsel sosyalist politik öncüsü Türkiye İşçi Partisi bütün yönetim kademeleriyle çalışma ekpleri ve tek tek üyeleriyle emperyalizme ve faşizme karşı mücadeleyi daha geliştirmek ve güçlendirmek yolundaki görevlerini kararlılıkla ve işçi sınıfından aldığı güçle yerine getirmektedir. Bütün örgüt birimlerimiz görev alanlarındaki anti-emperyalist, anti-faşist güç, örgüt ve kişilerin örgütlü birleşik gücünü oluşturmak, geliştirmek, güçlendirmek görevlerini bilincindedir."

- Taban fiyatları.

HÜKÜMET KÖY EMEKÇİLERİNE

YÜRÜYÜŞ ADANA VE İZMİR BÜROLARI

Çeşitli tarım ürünlerine uygulanan destekleme alım fiyatları karşısında üreticiler beklediklerini yine bulamadılar. Seçim dönemlerine girildiğinde iş basındaki hükümetler, oy potansiyellerini arttırmak için destekleme alım fiyatlarını birden yükseltirler, taban fiyatları ya da destekleme alım fiyatlarıyla üreticileri koruduklarını öne sürerler. Ekonomik ve politik örgütlenmesini tam olarak gerçekleştirememiş üretici de, hükümetin, ve geri kapitalist düzenin sürmesinden yana olanlarını bu tür açıklarına yıllar yılı inanmıştır. Ancak artık üreticiler arasında bu inanışlık çemberi kırılmaktadır. Özellikle, kapitalizmin gelişme süreci gereği az topraklı köylüler giderek yoksullaşmaları ve yoksullaştıkça da topraklarını büyük toprak sahiplerine kapırcılarıyla "ne oluyoruz?" sorusunu kendi kendilerine sormaya başlamışlardır. Artık onları bu soruyu somaktan ne oylarını alarak iktidar olan CHP, ne "öz yönetim - köy-kent" laf karmasasını ağzlarından düşürmeyen bakanları, ne de sosyal demokrasinin ekonomik örgütlenme biçimi alıkoymabilmektedir.

Tütünde, buğdayda, üreticileri memnun edemeyen CHP ağırlıklı Ecevit hükümeti, geçtiğimiz hafta içinde üzüm ve pamuk destekleme alım fiyatlarını açıkladı. Hükümetin kuru üzüm verdiği fiyat, geçen yıla oranla, diğer ürünlerle verdiği taban fiyatları arasında en iyisi idi. Geçen yıl verilen taban fiyatın, yüzde 45.84 üzerinde idi. Ancak, geçen yıldan bu yana hayat pahalılığında artış, yüzde 100'e yaklaşıyor. Pamukta durum daha da kötü. Geçen yıl 10 lira 75 kuruş olarak açıklanan taban fiyatı bu yıl sadece 2 lira yükseldi. Artış oranı yüzde 28. Ecevit hükümetinin 1978 Şubat ayında IMF'nin istekleri doğrultusunda yaptığı devalüasyon oranı ise yüzde 32.

Üreticileri temsil ettikleri varsayılan çeşitli kuruluşlar, taban fiyatlarını tartışıyorlar. Hükümetten yana olanları taban fiyatlarından memnun, MK partililerden yana olanları ise memnun değil. Sorunu somut olarak ortaya koyan yok. Taban fiyatları da herşeyde olduğu gibi çok yönlü bir sömürü konusu yapıyor. Açıklanan taban fiyatlarını Hatay, Antalya, Maraş, Ege yöresi için bir ölçüde normal sayılabileceği, ancak Adana ve yöresi için çok az olduğu genel bir kanı. Adana ve yöresi için çok az olduğu genel bir kanı. Adana ve yöresinde, ilaçla-

ryn normal fiyatıyla alınması durumunda dönüme 1000.TL'lik ilaç atılması gerekiyor. Bu miktar Hatay için 150-200, diğer yöreler için de aynı. Anılan yörelerle Adana ve çevresinde üretilen pamuk arasında kalite farkı da var. Dönümde ortalama 300 kilo pamuk alınan bu yörede sıcağın etkisi, havanın nemli olması, beyaz sinek gibi etkenler pamuk elyafı ve renk niteliğini azaltarak kaliteyi de düşürmekte.

Pamuk üreticilerinin bir başka sorunu da ilaçlama. İlaçlama masrafları gübre, çapalama, tohum, sümme, sulama gibi tüm maliyet girdilerinin toplamından fazla tutmakta. Ayrıca, ilaçlamanın zamanında ve yeterince yapılamaması gibi sorunlar da küçük üreticilerin belini biken sorunlar arasında önemli yer tutuyor. Küçük işletmelerde toplu ilaçlama yürütülememekte. İlaçlama uçakları kullanılarak yapılması daha kârlı olduğundan küçük arazileri ilaçlamaya yanaşmıyorlar.

Bu nedenlerle pamuk üretiminden uzaklaşan Çukurova üreticisi sanayi ürünleri yerine tüketime yönelik üretimi gerçekleştiriyor. Sebze, meyva gibi tüketime yönelik üretim alanları giderek genişliyor.

Böylece küçük üreticileri aradan çıkarma yolunda adunlar atan büyük kapitalist işletmeler sanayi ürünleri üretimini de denetimleri altında tutabiliyorlar. YÜRÜYÜŞ muhabirleri bu gelişme ve sorunları yerinde inceleyerek Adana ve Ege'de çeşitli küçük üreticilerle görüşerek sorunları tesbit etti.

YÜRÜYÜŞ'ün CHP'den seçilmiş Adana bölgesinde Kalkulak Köyü Muhafız Hulusi Adanır ile yaptığı görüşme şöyle:

- Geçen yıl ile bu yıl arasında gübre fiyatları arasında fark var mı?

- Fark yok. Gübreyi Ziraat Odası aracılığıyla Ziraat Donatım Kurumundan alıyoruz. Ancak, tamamını peşin, ya da teminat mektubu ile aldığımız zaman ya 25'i peşin ödeniyor. Teminat mektubunu bankadan almak gerekiyor. Küçük üreticilerin böyle bir olanağı yok. Bu yöntemin uygulanması geldiği yöremizde büyük toprak sahiplerinin dışında yararlanılan kimseler yoktur.

- Ziraat odası ile olan ilişkiler ne durumda, bu kuruluşun sağladığı olanaklar nelerdir?

- Genel olarak topraklarımızı tapusuyla, ya da itilafıdır. Bu nedenle Ziraat Odasına başvuruyoruz. Çiftçiler buradan dönmüş başına ihtiyaç belgesi alıyor. Buna dayanarak alınan kredi karşılığında Ziraat Odası'na dönmüş başına 3.TL ve daha yüksek miktarda ödeme yapıyor. Böylece, görüldüğü ki, Ziraat Odası üretime hiç bir katkısı olmadan aracılık yaparak üreticinin sırtından geçmektedir.

- Gübre sorunu hakkında ne söyleyebilirsiniz?

- Bilindiği gibi gübre fiyatlarında geçen yıla göre bir fark yok. Ancak, tüccarlar intikal ettirilmesinden dolayı fark yaratılmaktadır.

ZİRÂİ DONATIM KURUMU
Kg. 254 Krş. Peşin

TUCCAR
300 Krş.

Tüccarın üreticileri intikal ettirmesi sırasında vade konusuna 350-400 kuruş ulaşıyor gübre fiyatı.

- Zehir fiyatları hakkında da söylemek istedikleriniz var mı?

- Geçen yıl kg. 180.TL. olarak olan beyaz sinek ilacı (Hostation) bu yıl 347 TL. peşin. Bu vade ile alınması halinde 380.TL. olarak aşağı bulunamaz. Ge-

nel olarak piyasada bulunmadığı için daha yüksek fiyatlarla da satılmaktadır. Yine değişik bir beyaz sinek ilacı olan (Imperator) Çukurbirlik'te kilogramı 3.000 TL. s.d.r. Tüccarın ise karaborsada 3.500 - 3.700 TL. arasında değişiyor. Diğer zararlı haşareler için değişik ilaçlar da kullanılması zorunludur ve onların sağlanması da üreticileri tuzluyla malolmaktadır.

- Ya ziraat araçlarının durumu?

- Traktör fiyatlarında geçen yıla oranla yüzde yüz artış var. Örneğin; Ford marka traktör (yüksek çekimli) geçen yıl peşin fiyatı 180.000 TL. iken bu yıl aynı traktör 320.000 TL. vadede olursa 400.000 TL. ya kadar ödeme yapılması gerekiyor?

- Yaktı sorunu da bir takım güçlükler yaratıyor mu?

- Normal fiyatı 380 krş. olan mazot karaborsada 500 krş. a elde edilebilmektedir.

- Bunlar dışında değinmek istediğiniz başka sorunlarımız da var mı?

- Bu yörede küçük üreticilere ait toraklar DSİ tarafından tesliye edilmez, su kanalı getirilmezken, büyük toprak sahiplerinin topraklarına özel kanallar çekilmektedir.

Örneğin bizim köyümüz Nalkulak'ta kanal yokken (Nalkulak Köyü 900 - nüfuslu bir köydür) tek başına PAKSOY'ların topraklarına özel kanallar çekiliyor. Koskoca bir köyün arazisinin toplamı 7.000 dönüm iken, PAKSOY'ların bir başına 10.000 dönüm arazi bulunmaktadır. Devletin kime hizmet ettiğinin açık bir kanıtıdır bu.

- Peki bu kanal sorununu çözmezse hiç düşünceniz mi?

- 1972 yıllarında DSİ'ye başvurduk. Ancak ilgilenmediler. Daha sonra, yani 1974 yılında köylülerden topladığımız 1.500.000.TL. ile kanalla su getirmeye çalıştık. Ancak yeterli alı yapı aramızda olmadıkları için kanaldan yararlanamadık. Üstelik tarlalarımız da boş kaldı.

- Yani hep kambur kambur üstüne biniyor. Bunun sone ne olacak?

- Kısa vadede üreticilerin birliğini sağlamak, ürünlerinin değer paylaşmasını sağlamak için birlik oluşturmak, bunun için de kooperatif kurmak gerekiyor. Ancak bugünkü haliyle kooperatifler küçük üreticilere güven verememektedirler. Kısmen de olsa bugünkü ortamda bu de-

YÜRÜYÜŞ OKURLARINA

Yurdun dört köşesindeki değerli YÜRÜYÜŞ okuyucuları ve yazar arkadaşlarımız, haber, yorum, inceleme ve diğer yazılarıyla dergimize sürekli katkılarında bulunuyorlar. Destalarımızın bu katkılarının tümünü ve elimize geçen geçmez değerlendirmeye olanacağını bulamıyoruz. YÜRÜYÜŞ'ün sayfa anırları buna elverişlidir.

YÜRÜYÜŞ okurlarının yorumlarındaki en küçük bir olayı dahi dergimize iletmeleri, değerlendirmeye ve sorularını aktarmaları, bizler için büyük önem taşıyor. Bunun yanında, değerlendirmeye konuları yapılan her toplumsal olayın, yalnız o olayı yerinde izleyen arkadaşlarımız için değil, aynı zamanda YÜRÜYÜŞ okuyucusu için önem taşıyan yönlerinin ortaya çıkarılması gerekiyor. Bu bakımdan, YÜRÜYÜŞ'e katkılarını esirgemeyen arkadaşlarımızın gönderdikleri haber ve yazılarda, konuların açığa ve en somut olgularla dile getirilmesi, kitlelerin gözünde açığa çıkarılması gereken politik gerçeklerin en yalın biçimde aktarılması, katkılarının değerini bir kat daha artıracaktır.

Öte yandan, YÜRÜYÜŞ'ün dostlarının dergimize bilgi ve haber aktarmada esirgemedikleri desteklerini, YÜRÜYÜŞ'ün daha da yaygınlaşması, okuyucu ve özellikle abone sayısının yükseltilmesi konusunda da gösterceklerine inanıyoruz.

Hemen belirtelim ki YÜRÜYÜŞ, okuyucularını ve yandaşlarının çok önem verdiği ve gücünde artan katkılarını, hemen ilk sayısında olmasa bile, belirli bir program içinde değerlendirmeye devam edecektir. Okuyucularımıza duyurur, değerli katkılarını için bir kez daha teşekkür ederiz.

Zeki Kılıç
Genel Yayın Yönetmeni

BUNALIMIN HESABINI ÖDETİYOR

mokratik örgütlenme, daha iyi bir işlerliğe kavuşturmayı amaçlayan bir kuruluş olarak örgütlenmemiz gereken bir birlikler. Bu olanağı kullanmak ve de en iyi, en yararlı kılmak zorunludur.

— Ya "umudunuz"?
— Bizde umut kabnadı. Asıl umudumuz toprak ağalarının, fabrikatörlerin düzeninde aramızın boş bir havalı olduğu artık gün gibi ortaya çıktı. Bugünkü sermaye iktidarının yerine işçilerin köylünün ve tian emekçilerin iktidarını kurmaktan başka yapacak bir şey yok. Artık umudumuz kendi sınıfımızın da öncüsü olan işçi sınıfı ile micadelemizi birleşmektr.

YURUYUŞ muhabirlerinin Ege yöresinde tesbit ettiği izlenimler de şöyle:

* Musa Eryılmaz: (Torbali) —" CHP'liyiz. Ecevit'in verdiği bu parayı az buluyoruz. 1973'te bir motorun rektifesini 300 kilo pamukla yaptırıyordum. Şimdi, 2 ton pamukla yaptırabiliyorum. MC döneminde taban fiyatları düşük olduğunda başta Ecevit başkaldırıyordu. Halk yürüyüşler, mitingler yapıyordu. Her yıl Tarış'te pamuklarımızı satılmak için rezil oluyoruz. Başta Köy-Koop olmak üzere diğer kooperatifler de almırlara gımelidir. Bu yıl bir kilo pamuk, kirayla tuttuğum tarla dahil 10-11 liraya mal oluyor. Yağmur yağarsa pamuğa benek düşüğü için kalitesibo-

zudur, satanam. Tarla kirası, işçilik ücreti, toplama masrafları ile verilen taban fiyatı yeterli değil. Paranın değeri verilen farktan daha fazla."

* Önder Güdücü: (Yazıbaşı bağımsız belediye meclisi üyesi): "Kimse hayatından memnun değil. Bozukluk düzende. Kapitalizm herkesi yoksullaştırıyor. Halkın umut bağladığı Ecevit'in yaptıkları açıkça görülüyor. IMF geliyor, paramızın değerini düşürüyor, Ecevit, vergi iadesini kaldıracağı diyor. Başbakan olduktan sonra ticaret erbabına vergi

iadesinin yüzdesini arttırıcı tedbirler alıyor. Tütüne, pamuğa verilen fiyat belli. Krediler de belli. Ziraat Bankası bu yıl kredinin arttırılacağını söylemişti. Brakın arttırmayı, kredi vermediği gibi, ne kadar verileceği de belli değil. Pamuk almırları sadece Tarış'e bırakılmamalı. Köy-Koop ve diğer bütün kooperatifler de almırlara gırmeli. Artık kooperatifler sadece mal almakla kalmamış, irtetime de katkıda bulunmuş. Gerçekten üretici kooperatifi olduğunu kanıtlanmalıdır."

* Halil Süzer: "Meseleye sadece taban fiyatları veya destekleme almı fiyatları açısından bakmamak gerek. Mesele

KUP PROJESİ YA DA YENİ SEZARLAR

N. AKA

Doğu Anadolu'nun "yol"suzluğu tarihsel koşullardan kaynaklanmaktadır. 20. yüzyıl başında Türkiye'de bir demiryolu yapımı firmasının eserken emperyalist devletler arasındaki rekabet de doğru noktaya varmış bulunuyordu. Emperyalist Osmanlı İmparatorluğu'nun geniş arazilerinde demiryolu aracılığıyla birbirlerine karşı üstünlük savaşları veriyorlardı. Bu mücadeleden Wilhelm'in Almanyası kârlı çıkmakla beraber öteki emperyalist ülkelerle bazı ödünler vermek zorunda kalmıştı. Doğu Anadolu'nun yolсуz kalması Çarlık Rusyası'nın 1. Dünya Savaşı'na kadar şaşmakazın sürdürdüğü politikanın sonucudur. İran'da da aynı politikayı sürdüren Çarlar bu ülkeler üzerindeki etkilerini yolsuzluk ve pazara kapalılık yoluyla sürdürmek düşüncesinde idiler. Doğu Anadolu'nun kapitalist ilişkilerle görece daha sonra ve daha sorunu bir biçimde açılmasında yolsuzluğun önemli bir payı olmuştur.

Ancak yol yapımı tian sorunları çözmeye yeteneğine sahip midir ve diğer koşulları aynı kaldığı takdirde, yol sorunları kimin ve neyin hesabına çözmektedir?

Yıllarca önce zemininden yosunların fıskırdığı kaygan, üzerinde kolay yürünmeyen bir dağ yolunda ilerlemeye çalışıyordum? Rehberim olan köylü bu yolun birkaç yıl önce açıldığını, ancak gördüğümüz gelişin az olması nedeniyle harap olmaya terk edildiğini söyledi. Taşınacak eşya olmaduktan sonra yol açmış neye yarar? Anadolu köylüsü yıllar yılı bir gereksinme ölçütü için koşullandırmıştır. Ona şöyle sormuşlardır: "Köy olarak neye ihtiyacın vardır? Gene ondan şu cevabı beklemişlerdir: "Yol, su". Sonra bir gereksinim tablosuna elektrik ve okul eklenmiştir. Köylünün bu çerçevede dışına çıkmasına özen gösterilmiştir. Köylü bu gereksinimler etrafında heyecanlandırılmıştır. Bugün de olan buna benzer birşeydir.

Doğu'da yol yapıyor. Yüz yılları, bin yılları Doğu için ürdüğü yazgı dokusu değişiyor. Ali Topuz buna çok

önem veriyor. O KUP projesi olarak sloganlaştırılmış "Köylüye Ulaşım Projesi"nin yalnızca bir yol yapımı projesi olmadığını bilinci içinde şöyle demektedir: "Köylüye ulaşım projesinin yol yapımı çalışması olmadıkça noktası son derece önemli. Herkes bunu bir yol yapımı işi olarak görebiliyor. Oysa bu ekonomik içeriği, sosyal içeriği olan bir kalkınma hareketidir".

Ali Topuz bu saptamalarında çok haklı. Yapılan yollardan Doğu Anadolu "Junckerleri"nin sünlere, onlardan sağlanan sütler, onlardan kırılan yünler geçecek. Ve bunlar buz dolapları, çamaşır makineleri, Murat arabaları, kadınların

gerdanlarına takılan beşbiryerdeler ve daha nice dayanıklı dayanıklı tüketim mallar/biçiminde dönecek. Yollar Doğu Anadolu "Junckerleri"nin varlıklarına varlık katacak, varlıklarını katmerleştirecek. Doğu Anadolu'daki Juncker tipi gelişmeyi hızlandıracaktır. Peki yoksul köylüye ne getirmekte KUP? Hastaneler, doğum sancıkları çeken gelinleri hastahanelerde ve doğum evine ulaştırma olanağı verecektir çok çok. O da o dolaylarda hastahane yada sağlık ocağı varsa, ve gene bu sağlık ocağı bir doktoru bulunan şanslı sağlık ocaklarından biri ise.

Anadolu'nun bir yarısında bulunan 15 ilde şimdi 50 adet şantiyeye dağı-

Ali Topuz: CHP kurmayından yeni bir "Sezar" yetiştiriyor.

(Türkiye'nin genel yapısı ve politikası ile özdeş. Çarpık kapitalist sistemin bozukluğu her kesimi olduğu gibi tarım kesimini üretici köylüyü de etkileyecektir. Büyük toprak sahibi, düzenin gereği büyüyüp geliştikçe, az topraklı köylü, kirayla toprağını işleten köylü de gittikçe yoksullaşacak ve sonunda bir başka toprak sahibinin tarlasında ücret karşılığında pamuk toplayan, tütün diken, izim kesen işçi durumuna gelecektir. Bunun için sosyal demokrat hükümetler, tek başlarına birşey yapamazlar. Üretici, yoksul köylü gerçek anlamda ekonomik, ve politik örgütlenmesini sağlamadıkça sosyal demokrat hükümetler götükeceği sağı kayacak, kendisini kimin oylarıyla iktidarı yaptığını unutacaktır. Dikkatimi çeken bir diğer nokta da, izim ve pamuk taban fiyatlarının erkekleme işlemidir. Pamuk üreticisinin ne kadar üreteceği belli olmadan izim rekoltesinde olacağı belli olmayan, hükümetçe fiyatlar açıklanmıştır. IMF daha önce paranın değerini yüzde 32 oranında düşürmüştü. Gazetelerden okuduğumuz kadıyla bu kez yüzde 40 oranında bir değer düşme söz konusuymuş. Hükümet, kanımca bu iki üninde taban fiyatlarını erken açıklamakla yapılabilecek bir devalüasyon farkını ödemekten kaçındı. Eğer olası bir devalüasyondan sonra taban fiyatlarını ilan etseydi, bunun farkını vermek zorunda kalacaktı.

Kaldı ki hayat pahalılığı yüzde 100'ün üzerinde bir artış göstermiştir. Oysa pamuk'ta kilo başına yüzde 30'a yakın bir artış verilmiştir. Hayat pahalılığından doğan yüzde 70'lik artış üreticinin pamuğunu tek alan kuruluş olan Tarış ödeyecek midir? Ödeyecek olsa bile bu neyi getirecektir? Taban fiyat 20-25 veya daha fazla olsa neyi getirecektir. Üretici için kurtuluş mu olacaktır?'

miş 600 iş makinesi, 100 mühendis ve 200 teknik eleman Doğu lun junckerlerin canına katmak için seferber edilmiştir. Nüfusunu yüzde 23,2 sinin topraksız bulunduğu ve bu oranı daha da yaksık bir düzeyde bulduğu Doğu Anadolu'da uygulanan bu proje yoksul halkın sırtından Junckerleri finanse etme sonucunu doğuracaktır.

Ancak Ali Topuz projesinin ekonomik yararları yanında sosyal yararlarından da söz ediyor. Kuşkusuz bu yollardan yeşil bereliler daha kolayca geçecekler, "kanun hakalarının" göz açtırmayacakları ve o ün salan arama, tarama eylemlerini daha kolaylıkla yürüteceklerdir. Sosyal yararların yanında kişisel yararları da var kuşkusuz. Bu büyüklüğe, ölmüşlüğü, götüren yoldur. Sezarlar da bu yoldan geçerek ölmüşlüğü şerbeti içmişlerdir. Bakani izleyen gazeteciler bakannın uyunmadan 43 saat yol aldığı, kızarmış gözlerle çalışmalarını izlediğini hayranlıkla belirtiyorlar. Bir Ali Topuz miti geliştirebilir. Bir Nietzsche yaratusu "Übermensch" Türkiye kamuoyuna sunulmaya çalışılıyor. Köylüler bakani iki saat omuzlarında taşıyorlar. Yeni bir omuzda taşıma dönemi açılıyor Türkiye'de. Bütün bunların arkasında hangi hesaplar yatıyor?

Bugün Türkiye'de planlılık bir yana atılmış, projecilik dönemi yeniden getirilmiştir. Köy İşleri Bakanlığı yetkilileri Türkiye karanlığına bir iki projektör bıkarak belirli alanları bir süre için aydınlatıyorlar. Bütün kaynakları, enerjileri, dikkatleri bu alanlarda yoğunlaştırılıyor. Müstehardan başlayarak bütün yetkililer Bafa yiyor, Bafa içiyor. KUP yiyor, KUP içiyor. Herkes perişan, herkes bir şeyem şevheli içinde bitap ve bütün kargaşanın üstünde bir ulu portre, bir Auguste yukseliyor: Ali Topuz. Bu arada bazı ikinci isimlerin us'lecek lense edidiğini görür gibi oluyoruz. Köktenci görüşleriyle ve genç yaşlarıyla takdir ve saygı uyandıran isimler ortaya çıkmakta birer birer.

Görelim Tanrım neyley, neyleyse iyi eyle!

Ören toplantısının içyüzü

Y. ÜNAL

Aylardır sözü edilen ve çok önemli kararların alınacağı söylenen DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurullarının toplantısı, öncelikle Ören'de yapıldı. Genel-İş Sendikasının "dinlenme tesisleri"nde yapılan toplantıda, çok sert tartışmalar olduğu gazetelere yansdı. Nihayet gene gazetelere de yansdığı gibi, DİSK Genel Başkanı ve Genel Sekreteri'nin "tutumlarını yumuşatması" sonucu "ortak bir noktaya" varılabildi. Birleşilen ortak nokta, H. Kümetle Türk-İş arasında yapılan "toplumsal anlaşma"ya karşı çıkılmaması ve Hükümetin olumlu girişimlerini desteklemek olarak açıklandı. Böylece toplantı, başladığı gibi bitmiş oldu.

Niye toplantılar ve niye tartışmalar, ya da neyi tartıştılar da "ortak bir nokta"da anlaşılabilir diye sorulursa, verilebilecek en doğru cevap, "asıl konuşulması gereken sorunları konuşmuyarak" tabilirdir.

Toplantıda yapılan sert tartışmalar, sendikaların yönetime gelen sorunlar, üyeler arasında ki kargaşa ortamı, sendika yönetimlerine yönelik eleştiriler ve yapılan sözleşmelerin başarısızlığı gibi nedenlere dayanmıyordu. Tartışmalar daha çok Maden-İş Sendikası yöneticilerinin başkanı Çekişçi Bank-Sen ve bir iki küçük sendika ile şimdiki DİSK yönetimi arasındaki "ideolojik ve politik" sirtişmelerdi. Ayrıca Maden-İş ve Bank-Sen arasında yapılan dayanışma anlaşması da örgüt içinde yeni bir gruplaşmanın göstergesi olarak gönlükördü. Eski DİSK, şimdiki Maden-İş Sendikası Başkanı olan Kemal Türkler ve arkadaşları, kendilerini sol, sosyalist diye tanımlıyorlar ve DİSK'i bu görünümüne yönetmeye çalışıyorlardı. Kendilerine göre, politik bir taktik olarak CHP'yi destekliyorlar ve ileride kendi partilerini kuracaklarını iddia ediyorlardı.

Şimdiki yönetim ise bu türlü bir manevradan yoksun. Çünkü doğrudan CHP'li bir yönetim. Buna rağmen kendilerini daha iyi sosyalist olduklarını gösterebilmek için en az ötekiler kadar gayret ediyorlar. Politik sonuçları bakımından ikisi arasında bir fark olmamasına karşın, sosyalist olmak bakımından bazı farkları var. Öncekiler ismi konulmuş bir "Çephe"yi örgütleme çabası görünürken, şimdiki ismi kendilerinin koyacakları ve kimlerin katılacaklarını kendilerinin sapayacağı "emperyalizme ve faşizme karşı bir cephe" kurma peşindeler. Bu arada Ören'de yapılan toplantıda yeni bir ses daha duyuldu: Kemal Nebioğlu oaskını olduğu Gıda-İş sendikası adına yaptığı konuşmada (ortamı müsait bulmuş olacak ki) bir de tehdit savurarak, "bu ortam eski TİP'in kapatılmasına neden olan kargaşa ortamına benziyor" dedi ve en iyisinin "Bağımsız Türkiye Sosyalizmi" olduğunu işaret ederek DİSK Yürütme Kurulunun Raporu'na katılmadığını ve herkesin bu görüş doğrultusunda birleşmesini istedi.

'TOPLUMSAL ANLAŞMA'YA KARŞI ÇIKILIYOR MU?

DİSK'e bağlı sendikaların yürütme kurulları birliği ile, "Toplumsal Anlaşma"ya karşı çıktılar. Yayımlanan bildiriye, bu anlaşma ile "işçi sınıfının kazanmış olan hakları, işleme hale gelmekte, toplu sözleşme ve grev hakkının askıya alınması amaçlanmaktadır" deniliyor. Evet "toplumsal anlaşma" ile yapılacak istenen budur. Buna karşı çıkılması da ileri gelen, sendikacı olmanın zorunlu gereğidir. Ama fiilen anlaşma içinde olmadan.

Türk-İş daha çok KİT'lerde güçlü. Hükümetle yaptıkları toplumsal anlaşma sonucu, KİT'ler işveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK)ndan ayrılıyorlar. Ç nku bu alandaki yetkiler asil işverence, yani H. Kümetçe devralılmıştır. Dolayısıyla kendilerine sadece sözleşmenin yürütmesi görevi düşmektedir. Diğer yandan hükümet kendini işverenlerin patronu ilan edip onlar adına da "toplumsal anlaşma" yapamazdı. Birincisi gerçekten onların "patronu" değil, ikincisi, faşistler dışında hiçbir burjuva partisi kimliğini bu kadar açıkça ortaya koymaz. Patronlarla yapılacak

toplumsal anlaşma, onların hüviyeti açık patron örgütleriyle yapılır. Yani TİSK, MESS ve benzerleri gibi. 1977 yılı bu tartışma ile geçmiştir. Yani Maden-İş'e MESS arasındaki anlaşmazlıklardan doğan grevlerle Maden-İş, MESS'i kabul etmiyor, Mess de sözleşme yapmaya yanaşmıyordu. Nihayet Maden-İş, karşı çıkıldığı grup sözleşmesini MESS'le imzaladı ve grevler kalktı. Bu arada yapılan sözleşme çok tartışıldı. Bu sözleşmelerin yarattığı huzursuzluk, sendikayı parçalamaya kadar götürdü, kimi üyeler ayrılarak başka sendikalara gittiler, kimileri de Dev-Maden-İş Sendikasını kurdular. Yarattığı sonuçları gerekerek devam etmesine karşın, bu geçiş aittir bir sorunu. Geçenlerde gene Maden-İş Sendikası ile MESS arasında 21 işyerini kapsayan yeni bir sözleşme yapıldı. Ama sendika yöneticileri fabrikalara gidemiyorlardı. Temsilciler "sözleşme bize zorla imzalatıldı, biz ne yapalım, sendika yöneticileri böyle karar verdiler" diyorlardı. Yönetim, kendi tabanından o kadar kopmuştu ki, Maden-İş'in 360 delegesinin 115'inin oyuna Pendik bölge başkanlığına seçilen yeni yönetici Tezcan fabrikasında yaptığı konuşmada şöyle diyor: "O kadar iyi bir sözleşme yaptık ki, ayrıca çalışma süresini de haftada 46,5 saate düşürdük." Oysa, bu fabrikanın haftalık çalışma süresi 45 saat. Tezcan'lı işçiler gereken cevabı verdiler elbette.

Ve bu sözleşmeden sonra, faşistler işçileri Otomobil-İş Sendikasına, maocular da Devrimci Maden-İş Sendikasına götürülmek için kolları sıvamışlar. Bu arada sendika yönetimi, kendine muhalif işçilerin TİP'li, TİP sempatisi vb. diyerek üyeliklerini kaldırılmaya devam ediyor.

Kısaca Maden-İş başlangıçta karşı çıkar göründüğü grup sözleşmesi ile patronlarla yaptığı anlaşmayı sürdürüyor. Hem de "toplumsal anlaşma"ya karşı çıkarak. Anlaşılardan bunlar yapılan işe değil, konulan isme itiraz ediyorlar.

Peki DİSK, o "toplumsal anlaşma"ya gerçekten karşı mı? DİSK Merkez Yürütme Kurulunun Ören toplantısına sunduğu raporun 29. safhasında aynen şöyle deniyor: "Toplu sözleşmeler, işkolu düzeyinde yapılmaktan çıkarılıp, işyeri ya da işyerleri (özel beyaz geçmiş, biz kalınlatırız) düzeyinde yapılacak bir düzene kavuşturulmalıdır." Maden-İş'in MESS'le yaptığı ilk sözleşme, K. Türkler, "çok ileri bir sözleşme yaptık; önceden bu sonucu görmemiştik, şimdiki gördük ki başarılı oluyoruz, bunu tüm işkollarına yaymak lazım", diyerek yaptıkları sözleşmenin savunmasını yapmıştı. Anlaşılardan şimdiki DİSK'te "işyerleri" diyerek grup sözleşmesini savunuyor. DİSK'e bağlı diğer sendikaların üzerinde ayrı ayrı durmaya gerek yok. Bunu sendikaların üyelerine sormak gerek.

TABANIN SÖZ VE KARAR SAHİBİ OLMASI

Maden-İş Genel Başkanı K. Türkler, "Tabanın söz ve karar sahibi olma ilkesini yaşama geçirici uygulamaya mutlaka uygulanmalıdır." (MA-HA Ajansı s.4) diyor. Ne güzel söylemiş atalarımız: "Dinime küfreden bari müslüman olsa" diye. Maden-İş Yürütme Kurulu "tabanın söz ve karar sahibi olması" ilkesini savunuyor. Nasıl olacak bu?

Temsilcilerinden bölge başkanına kadar, sana tabi olmayan hiç kimsenin adaylığını kabul etmezsen, büyük kongrelerdeki delegelerin ağırlığı kırk tane elekten geçirilmiş mutemet adamların olursa, nasıl olacak bu iş? Taban önce yöneticisini seçerken söz ve karar sahibi olamazsa, senin mutemet adamlarından başkası aday olamazsa, nasıl olacak? Seni eleştirenleri üyeliğe atarsan, yapılan sözleşmeleri işçinin oyuna sunmazsan, onunla açıkça tartışmazsan nasıl olacak bu iş? Eski Ankara Valisi N. Tandoğan gibi, "Komünistlik de olsa biz yaparız, size ne oluyor" mu diyeceksin?

DİSK CEPHE

Görünüşteki ayrışık, haderde, kuançta ve tasadahi birliği gizley

Gene bu beyler sınıf ve kitle sendikacılığını savunuyorlar. Bu ilke, işçi sınıfının objektif birliğinden kaynaklanmaktadır. Tüm işçiler sınıfsal çıkarları gereği burjuvaziye karşı kendileri farkında olmasalar bile bir sınıf oluşturuyorlar; çünkü onların arasmadıkları çeşitli politik ve ideolojik ayrılıkları bu objektif birliği ortadan kaldırmıyor. Dolayısıyla bir sendikanın tüm bu kitleyi kucağına alabilmesi gerekir. Ancak o takdirde dumandan kütlesini artırır. Sınıf niteliği ise, yönelmiş hedeflerle belirlenir. Ücret artışlarını sağlanmaması, işçilerin yaşam düzeylerinin yükseltilmesi zorunlu taleplerindedir. Ama bunun başarılı olabilmesi için, örneğin grevlerin "sosyalizmin okulu" olması gerekir. İşçilerin grevlerde daha ileri hedeflere hazırlanması gerekir. Ya bu beyler ne yapıyorlar? Grev yerlerinde işçi tutumuyorlar, işçilerin sadece üye olmalarını istiyorlar, kendilerini eleştirenleri üyeliğe atıyorlar. Adaylığı kabul etmiyorlar. Daha da olmasa işten atıyorlar. Ve bu sendikaların üyeleri patronlardan değil, sendika yöneticilerinden çekiniyorlar, kendilerini patrona ihbar edip attırmasın diye. Bu mu tabanın söz ve karar sahibi olması? Bir de kalkmışlar "sınıf sendikacılığını kendi ilerlerini parçalamaya özen gösteriyorlar" (MA-HA Ajansı s.3) diyorlar. Siz mi parçalıyorsunuz.uz, yoksa sizin bu tutumunuza karşı çıkan ve eleştirenler mi? Bu yapılanın adı sadece anarko-sendikalizm değil, aynı zamanda tasfiyecilik. Ve bunun sonucu olarak da işte böyle iyelerinizin yanına yanasınız.

DİSK Yürütme Kurulu bu tutumu eleştiriyor ve "sendikalar işçi sınıfının politik örgütü değildir", "Parti gibi çalıştırdığında sendika olma özelliğini yitirir" (Yürütme Kurulu Raporu s. 10), "işçi sınıfının birliğini sağlamak, tasfiyeciliği engellemek gerekir" diyor. (R. s.1) Buna karşılık iki önerisi var. Bir, "en alt düzeyden en üst düzeye kadar organlar seçime başına gelmelidir." (R. s.14); İkincisi ise, "sendika ana tüzüklerinin demokratik bir yapıda olması gerekir." (R. s.20)

Değişik sayfalar ve değişik bölümlerde dile getirilen bu eleştiriler yan yana getirildiğinde bir anlam vermek olanaklı. Yani, bazı sendikaların (Maden-İş ve onun tüzeğini kopya eden ötekiler) tüzükleri demokratik değildir, bu tüzüklerle yapılan seçimler de seçim değildir, deniyor. Dolayısıyla gerçekten seçim olabilmesi için önce tüzüklerin demokratik hale getirilmesi gerekir, bu tüzüklerle tabanın söz ve karar sahibi olması mümkün değildir, deniyor. Elbette bu, bizim çikardığımız yorum. Belki kendileri katılmazlar. Ama bir gerçek var ki, başta Maden-İş olmak üzere sendikaların büyük bir çoğunluğunun tüzükleri demokratik değildir. O nedenle de bugünkü yöneticiler istedikleri gibi at oynatmaktadır. Hem de devrimci, sosyalistlik adına.

TEKSTİL SENDİKASI NE OLACAK?

Bilindiği gibi zamanında kongresini yapamadığı

HESİNDE YENİ BİRŞEY YOK

miyor.

İçin Maden-İş yandaşı bir grubun itirazı üzerine Tekstil Sendikası kayuma göbürüldü. Şu anda üç kişilik kayyum sendikanın tüm yetkilerini devralmış durumda. Daha doğrusu Tekstil Sendikası'nın tüm yetkileri askıya alınmış durumda. Zamanında kongre yapamamanın da sorumluları gene yöneticiler. Yeniden seçilebilmek için yaptıkları manevralar şimdilik sökmeyi, ama bu kez de sendika kayuma gitti. Bu sendika içindeki "ilerlemeci" denen grubun yaptıkları da soruna tuz biber ekti. Beyoğlu ve Bakırköy subelerinin kongrelerinde takındıkları korsan kongreler sayılmayınca, bu kez sendika kayuma bırakıldı. Kayyum eliyle yapılmaya çalışılan işler bu heyet üyelerinin değişmesinden dolayı.

Şimdi bu sendikadan onbinlerce üyesinin işleri askıya alınmış durumda. Ama kimin umurunda? Kendi görevleriyle ilgilenmeyen, kendi üyelerinin yanına gitmeyen, gidemeyen K. Türkler, hem de "ilerici sendikal hareketi parçalamak istiyorlardı" diyerek, bu sendika içindeki tartışmalara doğrudan taraf olarak, direniş cadılarını ziyaret ediyor ve yandaşlarına omuz veriyor. Bu sendikanın yönetimini "ilerlemeci" diye bilinen kendi taraftarlarının kazanmasıyla, vaktiyle TİP'li sendikacıları tasfiye etmek için uydurduğu "yeni konfederasyon" mu amaçlıyor bilimez. Ne var ki, bu sendikadaki çözümsüzlüğün birinci nedeni, önde gelen yöneticileri ise, diğeri de Türkler'in omuz verdiği "ilerlemeci"ler.

Ören'de bu da konuşulmadı.

NE KONUŞTULAR VE NEYİ TARTIŞTILAR?

Ören toplantısında, sendika yöneticilerinin sendikaları daha güçlü kılmak, mücadele hedeflerini somutlamak, örgütlerini geliştirmek, bu alanda üzerlerine düşen görevler ve mücadele perspektifleri vb. anaşılan küçük işler olarak görüldüğü için tartışıldı. "Büyük" yurt ve dünya sorunları üzerinde duruldu ve tartışıldı. DİSK Yürütme Kurulu'nun sunduğu raporda en önemli işleri olarak şunlardan söz ediliyor: "Açık görevimiz, anti-empyalist, anti-faşist, anti-tekel cephenin oluşumu yolunda güç ve eylem birliği için demokratik platform gerçekleştirilmesidir." (R. s.35) Demek ki en önemli görevleri bu. Ne kadar kutsal bir görev! Ama hiç kimsenin kulpu sormuyor; "Kiminle yapacağız bu işi?" İşçiler olmazsa, biz sendika yöneticileri mi sokaklara dökülüp gösteri yapacağız; işçiler olmazsa faşizmi ve emperyalizmi nasıl yeneceğiz, tekellere nasıl alt edeceğiz? Kimse sormuyor bunları. Sendika tabanları kayınıyor, işçiler kendilerine güvenmiyor, fabrikalara gidemiyorlarmış, faşistlerden maocısına kadar ne kadar düşman ve sapık akım varsa sendika tabanlarını oymaya kalkıyorlarmış, sözleşmeleri işçiler kabul etmiyorlarmış, kimin umurunda? Önemli olan "cephesiz kurnak"!!

Kemal Türkler bu konuda görevlerini daha da somutlamış. "Açık görevimiz nedir?" diye soruyor ve cevap veriyor: "Hükümete ilişkin izlenecek politika ile bu sorunun cevabı iç içe geçmiştir: ... "Birincisi, büyük sermayenin, hükümet içindeki ve dışındaki uzantılarının etkisini, baskısını en azından azaltıcı ve nötraliz edici bir politika izlenmelidir... İkincisi, hükümeti sekterizme düşmeden ve ilişkileri gereksiz yere zedelemekten uyumaktır." (MA-HA Ajansı, s.2). Bu kişiye sormak gerekir: Büyük sermaye dediyim nedir ki? Hem varolacak ve var olmasa devam edecek ve hem de hükümet içindeki ve dışındaki etkisi (hem de en azından) nötralize edilecek? Bu bay kimin kesesinden ziyafet veriyor acaba? Satır arası konuşmayı da pek seviyor: "İlkeli olarak desteklediğimiz CHP tek başına iktidar olamadı", "onun için" diyor, "ilişkileri gereksiz yere zedelemeyin". Faşist saldırılar, ödümler, işsizlik, hayat pahalılığı, enflasyon, yokluk, "toplumsal anlaşma" tüm bunlar gereksiz şeyler ise, gerekli olan keskin laflar edip, tasfiyecilik yapmak mı?

Zaman zaman sertleşip, zaman zaman ortak bir noktaya varılan tartışmalar bunlar oldu. Çünkü "işçi sınıfının ekonomik, politik, ideolojik mücadelesi bir bütündür" (Rapor s.9). Dolayısıyla da bu mücadele bütünlüğü içinde sendikacılarımızda da "cephesiz kurnak ve hükümetle iyi geçinmek" düşüü.

Faşist saldırılar, işsizlik enflasyon ve benzerleri gibi içinde bulunduğumuz dönemin en önemli sorunlarına gelince. Hükümet, bunaların yükünü işçi ve emekçilere yıkmak için caba harcarken, Türk-İş'e bir "toplumsal anlaşma" imzalarken, kendisine ilerici diyen sendikacılar, "bunalımdan çıkışta işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza düşen bir görev yoktur ve olamaz" (R. s.6) diyerek işçilerin kendilerini sıyamazlar. İşçi sınıfı ve emekçi halk adına konuşanlara çok önemli görevler düşmektedir. Büyük sermayenin hükümet üzerindeki etkisi de, faşist saldırılar da, emperyalist bağımlılık da, sadece ve sadece en geniş işçi ve emekçi kitlelerin katılımıyla yenilebilir. Onlar adına konuşmaya kalkınlar, önce işçilere emekçilere güven vermek, kendi alanlarında üstlendikleri görevleri başlarıyla yürütmek ve onların kazanımlarını koruyabilmek ve daha ileri hakları için mücadeleye sokabilecek görevi vardır. Ören'deki toplantıda "ben bu görevimi hakkıyla yapıyorum" diyen kaç kişi vardı acaba?

İDEOLOJİK GERİLİK Mİ, SAPTIRMA MI?

DİSK yöneticileri, aynı nesil içinde bunca mücadele deneyinin biriktirdiği bir tabana karşı, kendilerini sosyalist olarak tanıtmak zorunda olduklarının bilincindedir. CHP üyesi de olsalar, kendilerini sosyalist hem de "bilimsel sosyalist" olarak tanıtmak zorundalar. Başka türlü mümkün değil. DİSK yönetimindeki halef de selef de yeni bir kategori: CHP'yi destekleyen ya da CHP'li "sosyalistler". O nederle tüm konuşmalarında sosyalist sistemi, dünya işçi sınıfı hareketini, uhsal kurtuluş savaşlarını savunmak zorundalar, sosyalist bir gelecekte bahsetmek zorundalar.

Ama bu kez sosyalist olduklarını gösterebilmek için kendilerine yeni bir misyon daha atfediyorlar; Şöyle: "İşçi sınıfının birliği maddi temeller üzerine yükselir ve bu birlik sınıfsal birliktir. Bunun da ilk koşulu ideolojik birliği sağlamaktır." (Rapor, s.20) Böylece maddi birlikle ideolojik birliği yan yana getirip, ikincisini kendilerinin en önemli görevleri haline getiriyorlar. Maddi birlik sınıfsal birliktir, bu doğru; sendikalar da bu doğru temel üzerine otururlar. Maddi birliğin ilk koşulu da işçiler olmalıdır. Bir kişi işçi olarak çalışmaya başladığı anda o birlik içine girer. Ne savunduğu ideoloji, ne de parti, bu birliği engel değildir. Ideolojik birlik ise, bilimsel sosyalizmi kavra-

mak, başka bir deyişle bilimsel sosyalist partiyi ya da onun sempatiçanı olmaları. Ve bu görevde sendikaların rolü kendi alanlarındaki mücadele hedeflerinde, Partiyel uyum sağlamaktır. Böylece işçi sınıfı içinde bilimsel sosyalizmin yaygınlaşmasına ve işçi sınıfının eylem birliğinin sağlanmasına çalışmaktır.

İşçi sınıfının partisi ise sendika yöneticilerinin paşa gönüllerinin beğendiği parti değildir. O parti, sendikalardan ve sendikal hareketten bağımsız doğar ve gelişir. Politik mücadele sendikaların mücadelesinin daha ileri düzeylerdeki bir uzantısı da değildir. İşçi sınıfının ideolojik birliğini sağlamak şimdiki kadar dünyanın hiçbir yerinde sendikaların görev alanı içine sokulmamıştır. Çünkü partisi olmadan işçi sınıfının ideolojisi de olmaz. Ve bu görevi parti yapar.

"Partiyeye düşmanlık... sınıf mücadelesinde bağımlılık anlamına gelir" (R. s.17) diyorlar. Doğru, ama hangi partiyeye düşmanlık, CHP'ye mi? Böyle anlaşılıyor ortada.

"İşçi sınıfının seçimlerde temsil edilmediği günümüz koşullarında" (R. s.6) demek sizin hadizinize düşmemişdir. Günümüz koşullarında kimi sendika yöneticileri parti kurucusu olmuşsa, kimileri partili olmuşsa, sendika yöneticileri olduğu için değil, sosyalist oldukları için oldular. Ve sosyalist oldukları da gösterdiler. Sizin içinizden kaç kişi çıktığınız işyerine döndü, ya da dönelir? Onlar bu örneği verdiler ve sizin de kimilerinizi "ben de öyle döneceğim" diye nutuk almamak zorunda bırakılır. Onlara bakıp da biz de sendikacıyız, dolayısıyla sosyalistiz diyemeyiz. Sendikacı olan sosyalist olur diye nerede yazıyor?

"Eleştiri özleştirme yöntemi olmadan sendikal demokrasinin ilkesi hayata giremez"miş, (R. s.16) Özleştirme günah çıkarırma değildir. Her yaptığı işi hata olduğunu kabul ederek kimsenin sorumluluğundan kurtulmaz. Önce sendikal demokrasiyi sağlayın, tasfiyeciliği hıramın, yaptığınız sözleşmeleri işçilerin onayına sunun, tabanın söz ve karar sahibi olmasının lafını değil, işini yapın.

"Çok sayıda sarı sendikacı işçilere sömünü ve baskının sözünü etmekte, hatta eğitim seminerlerinde göstermelik bir biçimde 'artı değer' anlatılmaktadır." (R. s.12) Çok doğru; peki siz ne yapıyorsunuz?

CEPHE KURUYORLAR

Anti-faşist, anti-empyalist cephe kurmak, toplu sözleşme yapmak demek değildir. Rapor, "bu çalışmaya yardımcı olacak partilerle sıkı bir ilişki içinde olunmalıdır" (s.37) diyor. Yani partiler yardımcı olacak, bu beyler de "cephesiz kurnaklar".

Ne istiyor bu beyler? Ideolojik birliği sağlamak lazım derken, cephe kurmak lazım derken ve bu konularda sert tartışmalar yaparken, ne istiyorlar? Artık her şey gün gibi ortadadır. Cephe kuracağız, ideolojik birlik sağlayacağız diyerek, sendikalarda yaptıkları işlerin üstünü örtmek ve tartışmak başka alana çekmek istiyorlar. Böylece sözde itibar kazanacaklar ve sendikacılarını yapmaya devam edecekler. Yağma yok! Sendikal görevini yapamayan, faşizme karşı da görevini yapamaz. Şimdi kurnak yapmış "cephesiz" işçi sınıfı içinde kaybetdiklerini küçük burjuva devrimcilerinden kazanmak isteyen bir cephe dir. Bu sahte bir cadıdır. Öne sürdüğü görüşlerdeki tutarsızlık, yanlışlık ve gerilik bu sahtelikten kaynaklanmaktadır. Yapacağınız en iyi özleştirme bu sahteliğe açığa çıkarmak ve buna karşı mücadele etmektir. Bu konuda sendika tüzüklerinin demokratikleşmesi yolundaki eleştiriler olmalıdır. Ama sözde kalmamak kaydıyla. Ören toplantısından çıkarılacak en iyi sonuç da budur: DİSK' cephe'sinde başka yeni bir şey yok.

BİRLEŞİK MÜCADELEYİ ÖĞRENMEK VE ÖĞRETMEK ZORUNDAYIZ

YAVUZ CİZMECİ

1978 yılının başlarında İstanbul'da bir miting düzenlendi. Ecevit Hükümetinin kurulmasından hemen sonra düzenlenen mitingün örgütleyicileri İstanbul'daki kitle ve meslek örgütleri idi. Toplumun çeşitli kesimlerini örgütlemeyi hedefleyen bu örgütlerin üzerinde anlaşılacak ortak ilkeler dizisi ve eylem programı vardı. Kısaca anti-faşist, anti-emperyalist, anti-sosyevist eylem birliği platformu adını alan bu biraraya geliş, II. MC döneminden beri ortak işler yapan bir örgütlenme biçimiydi. Hatta, söz konusu miting II. MC iktidarının son günlerinde yapılması planlanmış bir eylemdi. Bütün hazırlıklar tamamlanmış bir kitle eyleminin yeni CHP iktidar döneminde yapılabileceği tartışmaları içinde, anti-faşist, anti-emperyalist, anti-sosyevist kitle gösterisi gerçekleştirildi.

Mitingde onbinler yürüdü. CHP'nin yeni iktidara gelmiş olması nedeniyle, "acaba demokrat bir iktidar daha ilk günden karşıya almış olmaz mıyız?" endişelerini taşıyanların endişelerini boş çıkartan bir kitle gösterisi oldu. Faşizm ve emperyalizm kavramlarının genel olarak anlaşılması, maocu akınların ve bireysel teröre inanmanın dışında oluşturulan platformun saptadığı sloganlar miting meydanında hep bir ağızdan haykırıldı. Hatta bu anlaşmanın gerektirdiği disiplinin yer yer dışına çıkma eğilimi gösteren örgüt üyeleri bizzat örgüt yöneticileri tarafından engellendi. CHP'nin iktidar olması ile herşeyin bitmediğinin bilincinde olan onbinler somut istemlerini dile getirdiler. Öğretmenler, teknik elemanlar, memurlar, gençler başta can güvenliği olmak üzere toplumun demokratikleştirilmesi yolunda atılması gereken adımları bir bir sıraladılar. Büyük çabalara rağmen DİSK'e ve Türk-İş'e bağlı hiçbir sendikaların katılmadığı bu eylemde, meslek odaları, Dev-Genç, İGD, İşçi Kültür Derneği, PİM ve daha birçok örgütün üyeleri omuz omuza yürüdüler. Birleşik mücadele vermenin heyecanı ile ve daha örgütlü bir birleşik mücadelenin umudu ile.

BİR EYLEMİN OLUMLU DERSLERİ

Bu olay yakın tarihte yaşanmış bir deney. Her olay gibi, üzerinde düşünülmesi, dersler çıkartılması gereken bir deney. Derslerden yararlanmak için ise gerçekçi olmak gerekiyor. Olayların bütün yönlerini olanca gerçekliği ile ortaya koymak gerekiyor. Hele işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketine inanarak, ve kitlelerin örgütlü birleşik mücadelesi için uğraşverenenler için gerçekçi yaklaşım aynı zamanda tikanıklıklardan aşmanın yolu oluyor. Şu veya bu örgütün, şu veya bu akımın, hatta şu veya bu kişinin güvenmesini değil, olayların bütün yönlerinin irdelenmesini ertelememek, tersine birleşik mücadelenin daha sağlam ve daha kalıcı olması için yanlış ve doğruların üzerine cesaretle gitmek gerekiyor. Meslek ve kitle örgütlerinin ele alınması, eylemlerinin irdelenmesi ve sözkonusu somut eylemlerden dersler çıkartılması için de kuşkusuz aynı yaklaşımlar geçerli.

Anti-faşist, anti-emperyalist, anti-sosyevist eylem birliği platformunun düzenlediği mitingün göze çarpan üç yanı vardı. Birincisi, CHP'yi karşıya alma endişelerine rağmen, somut talepler etrafında onbinlerce kişinin bir araya gelmesi. İkincisi, biraraya gelen onbinlerce sahip olduğu eylem birliği ruhu. Eylem birliğinin gerçekleştirilmesi ve zedelemesi için sarfedilen yoğun çaba, gösterilen büyük titizlik. Üçüncüsü ise, bütün iyiyetlere ve yoğun çabalara rağmen, hâlâ "takım tutar gibi örgüt tutmaktan"

gelen disiplinsizlik. Eylem, birinci ve ikinci yanları ile birleşik mücadele açısından yararlı, öğretici, sahip çıkılması ve ilerisi için geliştirilmesi gereken yanları taşıyor. Örneğin, onbinlerce kişinin hep bir ağızdan "yaşasın eylem birliği" diyebilmeleri, miting meydanının egemen sloganının bu olması, örgüt yöneticilerinin bu konuda çok açık ve çok ciddi çaba harcamaları, birleşik mücadele açısından olumlu dersler çıkartılması gereken hareketlerdi.

DENEYSİZLİK VE KÜÇÜK BURJUVA DEVRİMCİLİĞİ

Buna karşılık, bazı gruplarda görülen disiplinsizlikler ise eylemin olumsuz dersler çıkartılacak yanları idi. Örneğin, bazı grupların, kendi sözcüklerinin konuşmaları bittikten sonra pankartlarını düzür dağılması başlıca sorunlardı, eylem birliğinin birlikte saptadığı somut talepleri dile getiren konuşmaları dinlemeye gerek bile görmemeleri disiplinsizliğin belirgin örneği idi. Hele, Dev-Genç eski genel sekreterinin, eylem birliği platfor-

muşluğunda, hatta bazan zengin deneylere rağmen, işçi sınıfı biliminin dışında, küçük burjuva karakterli düşünce ve uygulamaların getirdiği yanlışlar sadece deney kazanma ile aşılamaz. Deneyler birlikte, mücadelenin sınıfsal karakteri hakkında gelişen daha fazla netleşmeye ihtiyaç vardır. Bu netleşmeyi sağlamak üzere, bir yandan örgütlü birleşik mücadele verilirken diğer yandan da bilimsel sosyalistlerin sürekli olarak ideolojik mücadeleyi sürdürmeleri gerekir. Somut adımlarda belirginleşen yanlışların ideolojik temellerine vunnak gerekir. Böylelikle hem küçük burjuva devrimciliğine karşı gereken ideolojik mücadele verilir, hem de örgütlü birleşik mücadelenin gerek istekleri yaygınlaştırılır.

FIRSATÇILIĞA VE MAKYAVELİZME HAYIR!

Örgütlü birleşik mücadelenin ideolojik alanda en fazla üzerinde durulması gereken bir yanı var. O da örgütlü birleşik mücadelenin geçici ve taktik bir so-

muşluğunda, hatta bazan zengin deneylere rağmen, işçi sınıfı biliminin dışında, küçük burjuva karakterli düşünce ve uygulamaların getirdiği yanlışlar sadece deney kazanma ile aşılamaz. Deneyler birlikte, mücadelenin sınıfsal karakteri hakkında gelişen daha fazla netleşmeye ihtiyaç vardır. Bu netleşmeyi sağlamak üzere, bir yandan örgütlü birleşik mücadele verilirken diğer yandan da bilimsel sosyalistlerin sürekli olarak ideolojik mücadeleyi sürdürmeleri gerekir. Somut adımlarda belirginleşen yanlışların ideolojik temellerine vunnak gerekir. Böylelikle hem küçük burjuva devrimciliğine karşı gereken ideolojik mücadele verilir, hem de örgütlü birleşik mücadelenin gerek istekleri yaygınlaştırılır.

Tarih hiçbir gücün kitlelerin örgütlü gücü önünde duramadığını göstermiştir.

munun mitingünde, eylem birliğini gerektirecek bir konuşma yerine, gençliği Türkiye devrimci hareketinin ezeli ve ebedi öncüsü olarak yorumlayan, işçi sınıfının mücadelesini gözardı eden konuşması daha ileri bir disiplinsizlik örneği idi. Küçük burjuva devrimciliğinin somut örneklerini veren bu ve benzeri disiplinsizliklerin de öğretici yanları ve maddi temelleri var. Öncelikle sınıf özünü olmayan hareketlerin bu eyleme yanmasa elbette belli olumsuzlukları içerecek. Ayrıca, örgütlü birleşik mücadele konusunda kitlelerin ve örgütlerin yeterli deneylere sahip olmaması diğer bir nokta. Bu deneysizliğe getirdiği olumsuzluklar birleşik mücadele bilinci ve isteği ile aşılabılır. Sınıfsal özü olan olumsuzluklar ise, ideolojik, politik ve örgütsel mücadele ile aşılabılır.

Bu ayrıca sürekli dikkat etmek gerekiyor. Deneysizliklerden kaynaklanan yanlışlar ve sınıfsal özü olan yanlışlar birbirinden ayırdedilemez zorundadır. Birincisi, belli bir süreçte, eylem içinde, karşılıklı güveni geliştirerek çözülebılır. Deney kazanan kişiler ve örgütler, deneyimizin hatalarını aşabilirler. Örgütlü birleşik mücadelenin gelişip, güçlenmesine katkıda bulunabilirler. Ama deney-

olmadığı. İşçi sınıfı hareketi için örgütlü birleşik mücadele temel, stratejik bir konudur. Sürekliliği olan ciddi bir konudur. Küçük burjuva hareketlerine karşı ideolojik alanda mücadele edilmesi zorunlu olan nokta budur. Çünkü küçük burjuva hareketleri eylem birliğini geçici ve taktik bir sorun olarak ele alırlar. Güç hesapları ile, denge hesapları ile çeşitli zamanlarda eylem birliğinin içinde veya dışında olurlar. Fazla güçlü değil ise, sesini duyurmak için; fazla güçlü ise söylediklerinin tianini kabul ettirmek için elden geleni yaparlar. Güçsüz ise eylem birliğinden yana, güçlü ise eylem birliğini o kadar da fazla umursamayan bir tavır alabilirler. Eylem birliği örgütlenmelerinde daha güçlü görünmek için çeşitli zorlamalara girebilirler. Örneğin, aynı tabana sahip birden fazla örgütü, örgüt sayısı çok görünsün diyerek, eylem birliği platformlarına önerirler. Benzeri bir çok yanlış, çok çeşitli yerlerde ve çok çeşitli düzeylerde görülebilir. Önemli olan bu yanlışları görmek ve düzeltilmesi için çaba sarfetmektir.

Bilimsel sosyalistler, çeşitli örgütlenmelerin ve kişilerin yaptıkları yanlışları derhal fırsat bilme, bir koz olarak kullanma ve daha da önemli örgütlü

tanan ortak programlar unutulmakta, ikna yöntemi bir yana bırakılmaktadır. Azınlıkta iken ikna yöntemi bir isteye, ama pa ak hesabı ile çoğunlukta olunca ikna yöntemini unutan küçük burjuva devrimciliğinin tipik örnekleri yaşanmaktadır. En açık konularda bile, sırf benim dediğim olacak diyerek, adeta gücünü kantlamaya çalışan sektörler izlenmektedir. Bu yaklaşımlar, ne-reye varır, ne işe yarar, sonuçları ne olur?

Bütün bu soruların cevabı bilimsel sosyalistlerce açıktır. O yüzden, faşizm ve emperyalizme karşı örgütlü birleşik mücadeleyi yarayan tavırları, karşılıklı güven duygusunu zedeleyen yaklaşımların üzerine gitmek bilimsel sosyalistlerin en önde gelen görevidir. Ortak programlara sahip çıkan, ısrarla ve her zaman ikna yöntemini savunan bilimsel sosyalistler, örgütlü birleşik mücadelenin yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesinin güvencesi olacaktır. Tarih, hiçbir gücün, kitlelerin örgütlü gücünü duramadığını göstermiştir. Kitlelerin örgütlü birleşik gücünü ve bu doğrultuda birleşik mücadeleyi öğrenmek ve öğretmek zorunludur.

Baykal: Bir yılan hikayesi

Genç:
Günah çıkartmada yeni yöntemle

ATAŞ rafinerisi:

LAFLA PEYNİR GEMİSİ YÜRÜMEZ

Bir yılı aşkın süredir yılan hikayesine dönen "Ataş Rafinerisi" sorunu yeni bir aşamaya ulaştı. Rafineride üretilen sırdüren üç yabancı petrol tekeli geçtiğimiz hafta başında yeniden üretili durduruldu. Mobil, BP ve Shell şirketlerinin ürettiği her durdurusunun etkisinde olduğu gibi bu kez de ATAŞ Rafinerisinin kamulaştırılması ilgili tartışmalar canlandı. Ecevit hükümetinin kurulmasının hemen etkisinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Baykal'ın bir tek uyarısıyla dize getirildiği iddia edilen bu üç büyük petrol tekeline karşı hangi önlemlerin alınması gerektiği yeniden tartışma konusu oldu.

Son günlerde bu tartışmaya yeni bir unsur eklendi. "Kamulaştırma" gibi tekelciler büyük sermayenin kulağını gıcıklayan bir girişim yerine, ATAŞ Rafinerisinin uluslararası tekellerden satın alınması önerisi öne sürüldü. Başında yer alan haberler, Rafineri'nin hükümet tarafından satın alınması önerisinin Mobil, BP ve Shell şirketlerinden kaynaklandığını ortaya koydu. Ne var ki alış verişin koşulları arasında hükümele petrol tekelileri arasında güç birliği sağlanıyordu. Altı ay önce dünyanın en güçlü petrol tekellerine tek başına kafa tuttuğu yolunda yayılan haberlerle gökleri çarlatan Enerji Bakanı, bu kez aynı şirketlerde oturdugu pazarlık bir kaç milyon dolar kurtarmaya çalışan bir alıcı gibi gösterilmeye başlandı.

Bu arada, yılın başından beri Ecevit hükümetinin ATAŞ Rafinerisi'nin elinde tutan petrol tekelileri karşısındaki ikircikli tutumunun arkasında, uluslararası finans kuruluşlarıyla giriştiği pazarlıkların yatığı da belli oldu. Bu petrol tekelieri peçkok uluslararası kredi kuruluşunda ortağıydılar ve onlara karşı alınacak her "tatış" tutum, taze para arama seferberliğine giren hükümetin önündeki kapıları kapandı anlamına gelecekti.

İŞTE SANSÜR

ATAŞ Rafinerisi'nin durumu geçtiğimiz hafta başında İzmir'deki demokratik kuruluşların özendildiği ortak bir çalışmanın da konusu oldu. Aralarında Sosyal-İş, Keramik-İş, Tek Gen-İş, Maden-İş, Bank-Sen gibi sendikalarla TMMOB'ne bağlı Odalar ve TÖB-DER, TUS-DER, Genç Öncü, İGD gibi kuruluşların da bulunduğu 38 örgüt tarafından düzenlenen "ATAŞ ve Petrol Tekelilerinin Sömürüsü" konulu tartışmalı toplantı 5 Ağustos Cumartesi günü Fuar Ekiçi-Över salonunda yapıldı. İzmir'de demokratik kuruluşlar arasındaki ortak

çalışma ve eylem birliği çalışmalarının yeniden canlanması bakımından olumlu bir adım olan bu toplantı, kimi fırsatçı ve samimi yetsiz tutumları sergilemesi bakımından da bir örnek oldu.

Tartışmalı toplantıya TİP İzmir İl Başkanı Vedat Pekel, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve Yazar Özlem Özgür katılıyordu. Ortak çalışmaya toplu olarak katılanlar, daha ilk anda, Enerji-Der tarafından hazırlanan duyuru da TİP İl Başkanı'nın adına yer verilmesiyle kendisini gösterdi. Toplantıdaki konuşmalar da bir başka biçimde aynı arlaşılan devamını sergiliyordu.

CHP'NİN AYAKLARI

Süleyman Genç'in konuşması, bir yandan bugünkü CHP hükümetinin çok ilerlerinde gözükmeye çalışırken, aynı anda hükümeti temize çıkarmak için dil dökmekten tipik bir örneği idi. Genç, bir yandan sorunun "Türkiye'nin çarpık ve bağımlı kapitalist düzeniyle ilgili" olduğunu söylüyor, diğer yandan da ATAŞ sorununun artık bitmiş sayılması gerektiğini ilan ediyordu. Dinleyicilerin yazılı soruları üzerine Genç'in ikinci turda yaptığı konuşma ise bütünüyle CHP hükümetini günahsız gösterme çabasına ayrılmıştı. "Sabırlı olma" öğütünü tekrarlayan Genç, hükümetin elinde sibirli değnek olmadığını, üstelik bu hükümet giderse yerine ancak bir MC'nin gelebileceğini söylüyordu.

ATAŞ'la ilgili bir toplantıya çağrılı olarak geldiğini unutan yazar Özlem Özgür ise konuşmasını İzmir İktisat Kongresi'ne, emperyalizmin tarihte Türkiye'ye girişine ve işsizlik, enflasyon, yarı, üretim gibi konulara ayırmıştı. Fakat Özgür bununla kalmadı. "CHP üst yönetimimizin tabanından 100 yıl geride olduğu"ndan söz ederek işe başlayan Özgür, konuşmasını tatl sına bağladı: "CHP'nin yakası tekelilerin elinde işe ayakları bizim elimizdedir." Bu sözler, CHP'yi eleştirme görünümü arkasında onun "ayaklarına" yapışmanın yeni bir örneğinden başka bir şey değildi. "CHP'nin bugünkü durumundan dolayı içinin dekan ağladığını" da eklemeyi unutmayan Özgür, başkaları için gözyaşı dökerek onların ilerisinde yürümeyen olanaksız olduğunu unuttu.

Toplantının konuşunun "hükümet ve CHP" tartışmasına kaydırılması, toplantıya amacından büyük ölçüde saptırılmıştı. TİP İl Başkanı Pekel ilk konuşmasında uluslararası petrol tekelilerinin dünya çapındaki sömürü düzenini anlattıktan sonra, petrol rezervlerinin uluslararası

Demokratik güçlerin eylem birliği ama nasıl?

VEDAT PEKEL

İzmir'de çeşitli demokratik kuruluşlar arasında güç ve eylem birliği çalışmalarına yeniden başlandı. İlk olarak faşist baskı ve cinayetler konusunda Başbakan Bülent Ecevit'e hitaben bir açık mektup kaleme alındı ve ardından bir ortak basın toplantısı yapıldı. İkinci olarak Ataş Rafinerisi ve petrol tekelilerinin sömürüsü konusunda bir basın toplantısı imza kampanyası ve TİP İzmir İl Başkanı Vedat Pekel, CHP İzmir Milletvekili Süleyman Genç ve yazar Özlem Özgür'ün katıldıkları tartışmalı bir açık oturum düzenlendi. Geçmiş yıllarda yaşanan olumsuzluklardan gerekli derslerin büyük ölçüde çıkarıldığı ve aynı olumsuzluklara tekrar düşmemek için herkesin özen gösterdiği güç birliği çalışmalarında başlangıç için umut verici sayılması gereken gelişmeler. Ancak umut verici gelişmelerin varlığı yeterli değil. Birçok alışkanlıklardan sıyrılması ve daha çok adımların atılması gerekiyor.

Küçük ve önemsiz gibi görünen ayrıntılardan kesinlikle kurtulma zorunluluğu var. Enerji-Der yönetim kurulu tarafından atas konulu toplantının duyurusu için üyelerine dağıtılan duyuru bildirisinde konuşmacı olarak sadece Süleyman Genç ve Özlem Özgür üçüncü konuşmacının adı yok. Biliçli TİP düşmanlığı ve güçsüzlük. Başka izahı yok. Bu bildiriyi okuyanlar toplantıya katılıp TİP İl Başkanını konuşmacı olarak gördüklerinde ne düşünürler? Bu hesabi bile yapamayacak kadar dar kafalılığa herhalde "çocukluk hastalığı" deyip geçmek gerekir. Petrol-İş sendikası İzmir Şubesi duvarına asılan duyuru da aynı şekilde. "TİP kompleks"nden artık kurtulmak kimileri için herhalde yararlı olacaktır.

Bu tür çalışmalarda asıl amacı hiçbir zaman gözlerden uzak tutmamak, gözardı edilmemesi gereken, üzerinde titizlikle durulması gereken bir gerekliliktir. Tek yanlı siyasal kazanım elde etme hesapları bir kenara bırakılmalıdır. Hele hele ortak çalışmalar konusunda elde edilmiş bir onanış böyle kullanmaya çalışmak kimseye yarar sağlamayacak "fransa" bir davranıştır. Çalışmalara katılanlar kendilerini çalışmanın amacı ile sınırlanmış zorunluluğuna inandırılmaldır.

Artık açılması gereken başka şeyler de var. Güçbirliği çok sayıda örgütü bir araya getirip ortak metin imzalamaktan ibaret değildir. Kaldı ki basın toplantılarının ne ölçüde yankı bulduğu ortadadır. Aslında, örgüt yöneticilerinin değil, örgütli hitleleri mücadelenin için soğuktur. Bu açıdan mevcut durum olumlu olduğunu söylemek zordur. Güçbirliğine katılan örgütler üyelerinin çok küçük bir kısmını eyleme sokabilmektedirler. Bu olumsuzluk mutlak aşılmalıdır.

Ancak bunu aşmak sandığı kadar kolay değildir. Sorun gelip, kitle örgütlerine baktıkça aydınlanmaktadır. Kitle örgütleri konusunda konuşma düzeyinde kaldıkça yanlış söyleyen hemen hiçbir eğitim yok gibidir. Yüde yüz doğru olan gerçekler papağan gibi tekrarlanmakta, ancak sıra iş yapmaya geldiği zaman iş değişmektedir. Her örgüt anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleyle kendi hitletisinin somut sorunlarından yola çıkarak katılır. Burada öncelikle sözü edilen kendi hitletisi getirip bir eyleme katılmak değildir. Önden önce faşist baskı ve terörün, emperyalizmin kendi hitletisine olan yansımaları doğru saptamak ve bu saptama doğrultusunda o hitleyi faşist baskı ve emperyalizmin etkilerinden korumak gerekir.

Burada son derece önemli bir nokta ön plana çıkıyor. Kitle örgütlerinin yönetimine sahip olan bazı siyasal eğitimler örgütün bütünü aynı eğilimdeki gibi davranmaktan çekiniyorlar. Örneğin aynı siyasal eğilimlere sahip 25 örgüt adına 3 kişi bir toplantıya katılıp "Bizim söyleyeceklerimiz filan filan örgütleri de bağlar, bundan sonra toplantılara onlar adına da biz katılacağız" denilebiliyor. Böyle olduğu için de örgütlerin katıldığı eylemlere sadece yöneticilerin siyasal eğilimindeki kitle sokulabiliyor.

Bir ikinci olumsuzluk mevcut örgütlerin örgütledikleri kitle ile örgütleyebilecekleri kitle arasındaki açıklıktır. Örgütsüz insanların anti-faşist olmalarının uzun boylu bir önemi yoktur. Önemli olan gittikçe artan oranda kitleleri örgütli mücadele çekmektir. Bu nedenle güçbirliği çalışmalarına katılan örgütlerin örgütlenmeleri ni geliştirilmesi özel bir önem taşımaktadır.

Çalışmalarda rasgele çıkışlar ve programsızlık önde gelen ve mutlak giderilmesi gereken eksikliklerdendir. Birlikte ilerleyen bugünkü durumda, şu ya da bu örgütün getirip dayattığı konulara biraraya gelmekten ibaret kalmamaktadır. Kuşkusuz tek tek eylemler etrafında birliklikler oluşturulabilir ve oluşturulmalıdır. Ancak bunu yeterli saymamak ve somut, tartışılıp kabul edilmiş programlar etrafında ve bu programı hayata geçirmek için birleşmelidir.

Türkiye İşçi Partileri Demokrasi Bildirgesi'nde, Büyük Kongre Kararlarında ve nihayet Örgütli Birleşik Güç Yenilmez broşüründe ifadesini bulan ilke ve görüşler doğrultusunda demokratik güçlerin eylem birliği konusunda üzerlerine düşeni yapmaya devam ediyorlar. Ve hayat, bu konuda da Türkiye İşçi Partisini doğruluyor.

tekelere peşkeş çekilmesinin, petrol ihtalati yoluyla Türkiye'nin sırtına yüklediği ağır yükü örnekleyle sergiledi. İkinci tur konuşmasında ise Pekel, demokratik kuruluşların ortak çalışmalarının amacından saptırılmasına yönelik tutumların bu toplantıda ortaya çıkan örnekleri üzerinde durdu. Bugün Türkiye'nin önündeki hükümet sorununu "CHP gitsin de İCİ mi gelsin" biçiminde koymanın, İCİ ve İCİ'nin birleşmesi karşılıklı tehdit savurmak anlamına geldiğini belirtti. CHP'nin yapabileceği konusunda hayal kurmaması olan sosyalistlerin bugün de hayal kurgularına uğramadıkları dilde getirilen TİP İl Başkanı şöyle diyor:

"Sayın Genç konuşmasında sorunu sınıf meselesi olarak, sistem meselesi olarak sundu ve çözüm yolu olarak kapitalist sistemden çıkılması önerdi.

Sayın Genç'in aynen katıldığımız bu sözlü Meclis kürsüsünden de yapmasını diliyoruz. Aksi takdirde bu tür toplantılarda çokça yinelenen bu ve benzeri sözleri ilerici, demokrat güçlere uzatılmı bir elma sekeri olarak değerlendirilirdi."

"ATAŞ ve Petrol Tekelilerinin Sömürüsü" konulu toplantı, fırsatçı yaklaşımına amacından saptırılmak istenmiş olmasına rağmen, CHP'yi ve onun hükümetine toz kondurmak için yaşanan yane de memnun etmedi. Cumhuriyet gazetesi toplantıyı Süleyman Genç'in tek başına yaptığı bir konuşma gibi sunmak gereğini duydu. CHP hükümetini temize çıkarmak için harcanan cabalrı, ister istemez emperyalist tekelileri ve büyük sermayeli de akılmaktan başka yarar sağlamayacağı bu örnekle de görülmüştü.

Castro: "Gençler, halklar ve insanlar arasındaki kardeşliğin en yüce fikirlerinin sönmeyen ateşi gözlemlerinde yanan insanlardır."

Havana festivali:

GENÇLİK SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN SAVAŞIYOR

"Dayanışma, insanlığın gelişmesinin savaşçılar ve bayrak taşıyıcıları için vazgeçilmez bir gereksinimdir. Biz dayanışma için ele verelim, safılarımızı güçlendirelim, gücümüzü arıyalım, engelleri yıkalım, güçlü düşmanları yenelim ve beraberce insanlığın özgürlüğü, şerefe, refaha ve mutluluğa giden yolda yürüelim". Havana'da Devrim Alanı'nda yapılan 11. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali kapanış töreninde yaptığı konuşmada Küba Komünist Partisi Merkez Komite Birinci Sekreteri Fidel Castro böyle diyordu.

Ve devam ediyordu: "Burada sizler derinlikler gözleri yaşlı olarak toplanmış olan kadın, erkek, çocuktan oluşan enerji! savaştı halk, daha iyi bir dünya için olan umutları sizlerle paylaşıyor ve daha iyi bir dünya için sizlerle birlikte mücadele etmek istiyor."

Dünya gençliğinin kalbi 28 Temmuz - 5 Ağustos günleri Küba'nın Başkenti Havana'da çarpıldı. 145 ülkeden 18 bin 500 genç, festivalin parolası Barış - Dostluk duygusunu Küba halkı ile birlikte yaşadı. Tüm Küba halkının sahip çıktığı festival, Dünya gençliğinin barış, dostluk ve dayanışmasının bir simgesi oldu. Festivalin ülkelerinde düzenlenmesini bir şeref olarak kabul eden Küba halkı dünya gençliğinin temsilcilerini bağrına basmıştı. Bu olayı Başkan Castro şöyle ifade ediyordu: "... dünya gençliğinin en iyi temsilcileri ülkemizde bulmuşlardır. Onlar, halklar ve insanlar arasındaki kardeşliğin en yüce fikirlerinin sönmeyen ateşi gözlemlerinde yanan insanlardır. Bu, ülkemiz için büyük yükümlü tahmin edilmeyecek bir şereftir. İnsanlığın kendisini adadığı en yüce

olgu ve en asil uğraşlar burada temsil edilmiştir."

Festivalin odak noktası ulusal kurtuluş savaşı veren halkların gençliği idi. Festivalde katılan ülkelerin gençleri bu ülkeler ile tam bir dayanışma içinde olduklarını gösterdiler.

Festivale katılan ülkelerin temsilcileri yapılan toplantılarda, gösterilerde sömürsüz bir dünya özlemlerini dile getirdiler. Bu özlüm Castro'nun konuşmasında şöyle ifade ediliyordu: "Halklar barış istiyor. Nükleer çağdaki dünyanın tüm gençleri ve çocukları, bütün güçleri ile maceracılara, savaşı sürdürenlere, insanların ve halkların doymak bilmeyen yok edicilerine karşı, bütün dünya halklarının yaşamaya ve daha iyi bir geleceğe olan inançlarını kabul ettirmek için bunu istiyorlar."

"Dünya gençliği savaşa karşı savaş istiyor. Savaşı sürdürenler emellerine ulaşamayacaklar. Sömürsüz bir dünya için savaşan insanlara karşın nükleer bir faciadan kaçınmayanlar kendilerini tarihin çöplüğünde bulacaklar. Ergeç emperyalizm, savaşı sürdürenler, her türlü sömürü ve insanın aşağılanması, bastırılması, kısacası kapitalist toplumun ürünleri yok olacaktır. İnsanlar ve halklar ne sömürülmelerine, ne de imha edilmelerine izin veremeyeceklerdir. Onlar barışı ve aynı zamanda özgürlüğü savaşarak elde edecekler."

Yapılan dayanışma toplantılarında ülkelerin gençleri birbirlerine deneylerini aktardılar, yeni mücadele yöntemleri öğrendiler.

Havana'daki festivalin katılan ülkelerin gençleri üzerinde etkisi büyük oldu. Gelişmekte olan dünya sosyalist sisteminin ürünlerini görmek, onun bir parçasında yaşamak gençlerin mücadele azimlerini, inançlarını artırdı. Daha bi-

lenmiş olarak ülkelerine döndüler.

XI. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali bitti, ama yankıları bitmeyecek. Burada kurulan dostluklar, arkadaşlıklar sömürsüz bir dünya için verilen mücadele boyunca gelişerek sürecek.

bulgaristan'da
faşizme karşı mücadele
ve sosyalizm

n. gornenski
s. petrova
i. dimitrov

120a. 20 lira

ekim devrimi sonrası
türkiye tarihi

sscb bilimler akademisi

333a. 50 lira

Piyeroli Cad. 21/1
Cemberlitaşı - İSTANBUL

• 250 TL. yaşıyan baskilerde % 25 indirim yapılıyor
• Posta ücreti satıcıya ait olmak üzere bedelsiz gönderilir

GOŞİST BÖLÜNMELEER: İLKESİZ KÖR DÖVÜŞÜ

MEHMET GÜNSÜR

78 yazının bir özelliği de, Türkiye'deki goşist hareket safalarında alabildiğine hızlanan bir kör dövüşünün başlaması. Goşist hareket safalarında başgösteren "hesaplaşma"lar ve bölünmeler, varolan "provokasyon ortamı"na daha da kızıştıran sosyalizm dışı yol ve yöntemlerle, burjuvazinin çekmek istediği alanda gelişiyor. Her yeni bölünme, iki üç gün sonra Hürriyet gazetesine manşet oluyor. Burjuva basını, pehivan tefrikası misali, ortaya çıkan takma isimli yeni liderleri, kısaltılmış adlarının başharfleri satırları dolduran yeni "Parti"leri, "Cephe"leri, "Ordu"ları, "sokaktaki adam"ın saçlarını diken diken edecek, ürkütücü sıfatlarla, ballandıra ballandıra ve ne ilginçtir ki, en ince ayrıntılarıyla anlatıp duruyor. 71 öncesi "liderlerinin" "yolunda" olduklarını söylemekten bıkmayan bu gruplar, aynı liderlerin "görüş"lerini neden bu denli farklı yorumluyorlar? Örneğin neden bir "öncü savaşı" konusunda, ikide birde "yorum farkları" doğuyor ve yeni yeni yuvarlar oluşuyor?

Bunun temel nedeni, hareketin "küçük burjuva niteliği" ve genç "lider"lerin kariyerizmi olsa da, bu nedenlere bağlı diğer etkenler üzerinde durmakta yarar var.

PARTİNİN YOKLUĞU

Tek ve aynı "dünya görüşü"nin temsilcisi olan bir hareketin safalarında, 1975'ten itibaren, sayısı 4'ü, 5'i çok aşan çok partililerin ve ayrı baş çekmelerin ortaya çıkmasının baş nedeni, söz konusu

İlk kez trajedi, ikinci kez komedi

"bireket"in, yalnızca bir "hareket" olması. Yalnızca bir "hareket" olmasından neyi anlıyoruz? Şu: tutarlı ve gelişmeye açık, yenilenen ve zenginleşen bir ideolojik çizgilerinin ve bunun tamamlayıcısı, yada daha doğrusu, bunu oluşturacak ve sigortaya edecek bir örgütsel aygıtının olmaması. Zaten, tartışmaların o-

daklandığı noktalardan başlıca da, "Parti"nin ne olduğu, nasıl kurulacağı, ne zaman kurulacağı. Yani olmadı.

Bunca bölünmenin bir diğer önemli nedeni de, çok söylenen, slogan olarak haykırılan bir sürü işin, yapılamaması, ya da başladığı zaman, yüze göze bırakılması.

"Partileşme sürecinde olduğunu" iddia eden bir hareket düşünün. Bu hareket, artık hayatta olmayan bir liderin görüşlerine dayandığı ve onun yaptıklarını yapmaya aday olduğunu, "tek yol"un bu olduğunu söylüyor. Bu işleri yapar partileşeceğini, partileştikçe de bu işleri daha iyi yapacağını söylüyor. Ama bu işleri yapmaya bir türlü başlayamıyor. Gevezeliğini yapmayı yeğliyor.

Gençlik hareketi değil, "halk hareketi" olmak gerektiğini söylüyor. Ama, on küsur yıldır, "gençlik hareketi" olmak, bir adım öteye gidemiyor, dahası giderek de gençlik içinde daha dar bir "grubun" hareketi oluyor.

Aynı hareket, "ideoloji" ve önem verdiği dilinden düşürmüyor. Tek ideolojik faaliyet alanı olarak da diğer "siyaset"lerin "eleştirisi"ni alıyor. ABÇ diye diye bol bol eleştiriliyor. Böylece ortaya "kalemli kılıçtan keskin", esprili ve hatta çoğu zaman kılıhanbey bir üsluba sahip, ama dönüp dönüp aynı şeyi söyleyen ve herbiri birbirinin aynı sınırlı kafa yapısına sahip, Türkiye'nin somut koşullarını, örneğin, sendikalar hareketinin nasıl olması gerekirken bugün nasıl olduğunu vs. hiç mi hiç "kafasına takmayan" "ideolog"lar ortaya çıkıyor.

BİR FILM GİBİ

Söylediklerini yapamayanlar, yaptıkları yüzlerine gözlerine buluşturanlar,

düşünmeyi bilmeyenler ve düşünmeyi öğretemeyenler, kaçınılmaz olarak bölünür. Yada bezdiriyor.

Türkiye'de goşist hareketin sık sık bölünmesinin yanısıra bir diğer özelliği de, "film gibi" olması. Ünversiteye girerken, bileti alıp, oturuyorsun, seyre diyorsun, bazen heyecanlanıp bağırıyorsun, ışıklar yandığında da çekip gidiyorsun, ve ilk seçimlerde de, götürüp oyunu CHP'ye atıyorsun. Goşist hareket bu niteliğiyle, sürekli değişen, yaş ortalaması aynı kalan, akışkan bir "taban"na sahip.

BELİRLEYİCİ GÜÇ

"Bir parti, özel faaliyetinin bir mementosunu tarihini az ya da çok etkilediği ölçüde az ya da çok bir anlam ve ağırlık kazanır.

"İşte görülüyor ki, bir memleketin tarihini yazma tarzına göre, bir partinin ne olduğu ve ne olması gerektiği hakkında bir düşünce edinilebilir. Sekter partiler, parti içi ufacık olayları büyütür, onun gözünde bunlar bir sır niteliği alır, bunlardan mistik bir coşkunluk duyar; tarihiç ise, her bir şeyi bütününe tablosundaki yerini verir, özellikle partinin gerçek etkinliği, olumlu ya da olumsuz belirleyici gücü, başka olayların meydana gelmesine katkıda bulunmuş derecesi üzerinde durur." (GRAMSCI, Felsefe ve Politika Sorunları, s. 255)

Gramsci, bunları "Parti" için söylüyor. Parti'nin "belirleyici gücünü"nin, "başka olayların meydana gelmesine katkıda bulunmuş derecesi"nin önemine dikkat çekiyor.

Parti, ideoloji ile örgütsel aygıtın bütünlüğü. İdeolojisi ve örgütsel aygıtı olmayanların, "belirleyici gücü"de olmaz, "olayların meydana gelmesine katkıları" da olmaz. Ancak pompalandıkları, şişirildikleri, "tefrika edildikleri" zaman kendilerini "var" zannederler. İdeolojisi ve örgütsel aygıtı olmayanların "varlığı", sinema perdesindeki görüntü gibidir. Sinema perdesindeki görüntü gibi bunları hissedemeyenler de -ki biraz kafası açık olan bunu bir süre sonra fark edebilir- eğer kapasitesi sınırlıysa, savrulup gider; yok biraz hızlı ve yetenekliyse, ancak yılların oluşturdugu birikimi aşamıyorsa, gerçekten "var" olmaya çıkar. Bu "var olmaya çalışma" o zamana dek öğrendiği yol ve yöntemlerle denencine de, yeni bir "film" in kahramanı olur, o kadar. Yeni bölünmeler, yeni "star"lar yaratarak, sürer gider.

Marks, "tarihte bir olay ilk kez trajedi olarak ortaya çıkarsa, ikinci kez orada başarıya dönüşür" diyor.

71 öncesinin trajedisini yaşatmaya çalışanlar, bugün bir komedinin acemi aktörleri olmaktan öteye gidemiyorlar.

Harun Karadeniz'in anısı yaşatılacak

Bundan üç yıl önce Harun Karadeniz öldü. Ölümü basit bir olay değildi. Faşizmin hapisanerinin ve faşist yönetiminin becerdikleri gelişim bir ölümdü. Hapisanelerden kurtulduktan sonra bile ölümü arasında verimli bir dönem geçirdi. Anıları bugün 71 öncesi için birçok ipucu verme önemi taşıyor. Bu kısmı genellikle bilinen ve yazılan kısımdır, Harun Karadeniz. Ancak asıl önem taşıyan kısım, mücadelesi, örgütlü hareketin başarısına olan inancı ve yılmayan yapardır.

Türkiye bilimsel sosyalist hareketi Harun Karadeniz'in umut verici ve gençlik mücadelesi içindeki deneyimlerinden gelecek için en yararlı biçimde yararlanacaktır.

Kan davası güdenler burjuvazinin ekmeğine yağ sürüyor

Ülkemizde anti-faşist, anti-empyalist mücadele hedefleriyle örgütlendiğini öne süren pek çok gençlik örgütü var. Bunların azımsanmayacak bir bölümü anti-goşist, anti-maoist olma özelliğinde taşıdıklarından söz ediyorlar. Bu iddialarına göre, hiç değişen tutarlı birer demokrat kuruluş olmaları umuluyor.

Ne var ki, durmadan kullandıkları pek çok keskin söze karşılık, bu örgütler, temel edindikleri ilkelerini çoğu zaman unutupyorlar. Anti-faşist mücadele gereği diğer demokratik kesimlerle eylem birliği içinde bulunmak oldukça zor geliyor bu örgütlere yöneticilerine. Anti-faşist bir kitle gösterisinde "faşizme geçit yok" veya "kahrolsun faşizm" gibi doğru hedefli sloganlar yerine "UDC'de birleş", "yaşasın İGDI", "yaşasın SGB" türü sloganları yeğleyen; yada salt ortak noktaları azaltmak amacıyla faşizme karşıyken kitlesel sloganlara karşı yeni sloganları türetmeye çalışan bu örgütler, "eylemsizlikten" doğan sıkımlarını gidermek için de değişik yöntemler deniyorlar.

Faşizme karşı tutarlı bir ortak eylem anlayışının bütünüyle, birbirlerini rakip sayan bu örgütlerin yöneticilerinin birbirleriyle "değişik" biçimlerde didimeye götürüyor. Anti-faşist mücadele konusunda en ufak sorumluluk bile duymamaları ve eylemlerde oportünistçe yararlanmaya çalışmaları, sonuçta birbirleriyle çatışma içine girmelerine ve bu çatışmanın istenmeyen boyutlara ulaşmasına neden oluyor. Son günlerde, dışarıda anti-maoocu ve anti-goşist olduklarını öne süren iki gençlik örgütü yöneticilerinin karşılıklı lokal baskmaları, bu olaylar sonucu iki kişinin yaralanması ve böylece burjuva boasmına karşı çarşaf müdahale başlamaları, dikkatleri çekti. "Anti-maoocu ve anti-goşist" konularından kalkarak sonunda maoçuluğa ve goşizme ögü yöntemlere sarılmalarının, hem faşist gücünün, hem de yine, sapık akımların ekmeğine yağ sürdüğü görülmüyor.

Ülkemizde faşist hareketin önün- geçilmesi ve giderek faşizmin inine tikılması için yapılacak çok önemli görevler, tüm ilericiler ve demokratların da önünde durmaktadır. Bu görevde bilimsel sosyalistlerin görev başında olması diğerlerinin mücadeleden kaçmalarına gerekçe olmaktadır. Üçüncü görev faşizme karşı "örgütlü, birleşik gücün" bir an önce oluşturulması ve bu yönde sekter, etkiyelici tüm adamların ortadan kaldırılmasıdır.

BOĞULMASINDA ONUNCU YIL

A. SİNAN KORKUT

Bundan on yıl önce Çekoslovakya'da karşı-devrim, Çekoslovak işçi sınıfı ve emekçi halkın yirmi yıllık kazanımlarını ortadan kaldırmak ve Çekoslovakya'yı sosyalist ülkeler topluluğundan koparmak için başlandı. Bu karşı-devrim hareketi bir taraftan Çekoslovakya halkının özverili mücadelesi diğer taraftan da kardeş sosyalist ülkelerin enternasyonalist ilkelere dayanan yardım-larıyla bastırıldı. Bugün, bu başkala-rmanın bir reform atılımı değil de tam boy bir karşı-devrim girişimi olduğu konusunda enternasyonalist ilkelere bağlı tüm bilimsel sosyalistlerin görüş birliği var.

Böylesine önemli bir konuda görüş birliğine varılabilmesi kolay olmadı. Karşı-devrimin ve emperyalizmin propa-ganda makinesi aradan uzun süre geçtiği halde bile kafaları bulandırmaya devam edebiliyor.

Bu konuda bilimsel sosyalistlere dü-şen görevlerden birisi Çekoslovakya'da ortaya çıkan karşı-devrimci durumun gelişme koşullarını çözümlemeye ve bun-dan çıkarılacak dersleri devrimci pratığa uygulamak olmalıdır. Çekoslovakya'da karşı-devrimin gelişmesinin ve başkaldı-racak aşamaya gelmesinin en büyük so-rumlularından birinin bizzat Çekoslovakya Komünist Partisi (ÇKP) olduğu, bu partinin Aralık 1970 tarihli Merkez Kom-itesi Plenumunda kabul edilen bir rapo-rarla saptandı. Bu raporun kısa bir özeti, bilimsel sosyalist parti ilkelere sahip-tanması ve uygulanması, veya Çekoslo-vakya'da olduğu gibi uygulanmaması durumunda ortaya çıkabilecek sorunlar-ın boyutlarını göstermek için yararlı olacaktır.

İDEOLOJİK EĞİTİMİN İHMALI

1948 yılı Şubat ayında girişilen ve o zamanlar Çekoslovakya'da kurulmuş olan burjuva demokrasisini yıkmaya amaçlayan karşı-devrimin ÇKP önderli-ğinde bastırılmasından sonra kurulan Ulusal Cephe, ÇKP'nin önderliğinde, sosyalizmin kurulması için başarılı adımlar atmaya başladı. Çekoslovakya toplumsal yaşamın her alanına, büyük ilerlemeler gösterirken bu ilerlemelere bağlı olarak ülke içinde ÇKP'nin prestiji ve saygınlığı da arttı. Parti üyelerinin sa-yısı hızla büyüdü. Yeni parti üyeleri arası-nda, Çekoslovakya halkının büyük ço-ğunluğunu oluşturan küçük burjuvazi-den gelenler önemli bir yer tutuyordu. Partiyeye yeni üye olanların bazıları da inancın bilimsel sosyalist oldukları için değil, ÇKP'nin artan saygınlığından yarar-lanarak kendilerine bir mevki kapmak amacıyla partiyeye bir araç olarak kulla-nılmak istedikleri için üye oldular. Toplu-mun ilerleyip gelişmesi ve sosyalizmin netiği kollarında kendilerine özgü gö-rüşleri olan küçük burjuvaların yansırı kariyeristlerin de doluştuğu ÇKP'nin düştüğü durum, ideolojik mücadele ve çalışmayı ön planda tutan bir partinin bile çok güç üstesinden gelebileceği bir sorun yarattı. Geleneksel olarak ileri bir örgütlenme düzeyine ve milliyetçi bir ideolojeye sahip olan Çekoslovak küçük burjuvasinden gelen unsurların parti içindeki ideolojik eğitimi ve özümse-mesi ÇKP tarafından ihmal edildi. Ideolo-jik eğitim ve mücadelenin zayıflığı bir başka yanlışı da beraberinde getirdi ve küçük burjuva ögeleri partinin önemli konularında görevle getirilirken top-lumda da etkili olarak özellikle kitle ha-

berleşme araçlarının kilit denetim nok-talarına geldiler.

Sosyalizmin kuruluşu aşamasında orta-yaya çıkan yeni sorunların güçlüğü ve karmaşıklığına yansırı ÇKP'de ortaya çıkan diğer bazı özel yanlışlar da parti-nin politik ve ideolojik mücadelesini za-yıflatılan başka gelişmelerdi. Bu yanlış-ların belki de en önemlileri Leninist parti ilkelere zaman zaman ihmal edil-meleri ve parti içinde demokratik mer-keziyetçilik kuralının özel nedenler sonucu uygulanmamasıydı. Politik ve ideolojik zayıflık doğal olarak partinin kitlelerle olan bağlarının da seyrleşme-sine ve zayıflamasına yol açtı. Kitlelerle olan bağların ve partinin yönlendirici niteliğinin zayıflaması, yalnız küçük burjuvazinin değil işçi sınıfının bir bölü-münün de burjuva ideolojisine ve propa-gandasına elverişli bir alana itilmesi anlamına geliyordu.

KONGRE KARARLARININ TERSİNE

1966 yılında toplanan 13. Kongre'den önce yapılan tartışmalarda ÇKP'nin bu konudaki eksiklikleri ve yanlış-lıkların üyeler tarafından kapsamlı biçim-de dile getirildi ve çözüm önerileri ileri sürüldü. 13. Kongre'nin de aynı doğrultu-daki saptamalarına ve kararlarına kar-şın ÇKP'nin üst yönetim kademesleri partinin içinde bulunduğu tehlikeli durumu giderecek önerileri uygulamaya koymadıkları gibi, Kongre kararları-nın tersine uygulamaları durumu daha da ciddileştirdiler.

"HER ÜLKENİN KENDİ HALKININ ÖZVERİLİ MÜCADELESİ VE HER ULUSUN KENDİ KAHRAMANCA ÇABALARIYLA ELDE EDİLEN SOSYALİST KAZANIMLARI DESTEKLEMELERİ, KORUMAK VE GÜÇLENDİRMEK BÜTÜN SOSYALİST ÜLKELERİN ORTAK ENTERNAS-YONALİST GÖREVIDİR"

Parti içinde revizyonist unsurların bundan sonraki gelişmesi son derece hızlı oldu. 1968 yılına kadar gerek Çekoslovakya gerekse ÇKP son derece yo-ğun bir ideolojik hücum hedef oldu. Parti içindeki revizyonistlerle tam ara-đığı müttefiki bulan emperyalizm hesap-lı ve kontrollü bir propaganda kampan-yası saldırdıya geçti. Geniş emekçi yi-ğünlerinde hâlâ süregelen oton burjuva görüşlerini ve özelemlerin uydurıl-maya çalışılması, kapitalizmin erdem-lerinin propagandası, milliyetçilik ve anti-sovyetizm zehirlerinin saçılması gö-rülmesiç boyutlara ulaştı. Kendi içinde-ki revizyonist unsurlarla bile mücadele edemeyecek duruma düşürülmüş olan ÇKP, toplumu bu çok yönlü hücumlar-dan koruyacak gücün yoksundu. Daha da kötüisi parti içindeki revizyonist ha-rekete karşı belirli bir hoşgörü ve atalet geliştirmeye başladı.

Revizyonist ve anti-komünist görüşle-rin ve eylemlerin gerek toplumdaki gerek-se de partide yaptığı tahribata karşı ya-pılan uyarılar hep sözde kaldığı için parti ideolojik yönden sahip olduğu tüm sı-lahları giderek yitirdi. Parti üyelerinin ideolojik ve politik eğitimleri giderek daha çok ihmal edilir oldu.

MERKEZ KOMİTESİNE
SİÇRAYAN HASTALIK

Partideki sağlam bilimsel sosyalist

kadrolar sorunlarını ciddillüğün farkında olarak öneriler ve eylem planları geliştirmeye devam ettirlese de, Merkez yö-ne-tim kademesi bu önerileri hiçbir za-man dikkate almadı. Merkez Komitesi Prezidyumuna da egemen olabilecek ka-dar güçlenen revizyonist hizip, Merkez Komitesi kararlarını uygulamadı ve bu ka-rarlar hakkında parti üyeleri arasında kuşku yaratacak davranışların baş so-rumlusu oldu. Merkez Komitesinin Ekim 1967 Plenumunda ÇKP'nin ve Çe-koslovakya'nın karşı devrimci bulduğu sorunlar en geniş biçiminde dile getirildi. Merkez Komitesi Birinci Sekreteri A. Novotny açıkça revizyonist taraftı tuttu-ğunu belirten bir konuşma yaptı. Aralık ayı Plenumunda baş gündem maddesi 13. Kongre kararlarının uygulanması so-runuydu. Bu toplantıda Merkez Komite-sindeki ideolojik açıdan sağlıklı üyeler çok büyük bir yanlışlık yaptılar ve tar-tışmanın A. Novotny'nin kişisel duru-munun irdelenmesine kaydırılmaması-ızın verdiler. Böylece Ocak 1968'de Novotny'nin görevinden istifası emesi sağlandı ama, bunalmış çözümlü için hiçbir olumlu adım atılmadı.

Oybirliğiyle Birinci Sekreterliğe seçilen A. Dubček, Ocak ayı Plenumunun 13. Kongre kararlarının uygulanması yo-lunda oyu birliği ile aldığı karar hayata geçirecek nitekte olmadı gibi böyle bir niyeti de yoktu. Parti liderliğinin bu kararsızlık ve partinin gelişmeleri yön-lenendirme yerine kendiliğinden olan gelişmelerin peşine takılması parti organ-

ni oluşturdu. Parti içindeki önemli yö-netim kademesine ya muhalefet grubu-nun üyeleri ya da gericillğe karşı sesini yükseltme cesaretini göstermeyen ka-rarız ögeleri getirdi. Parti böylece adım adım teslim alınırken toplumda kitle haberleşme araçları, toplantılar ve imza kampanyaları ile oluşturulan ve geli-ştirilen anti-komünist, anti-sovyet leri doruk noktasına ulaştırıldı. Parti yöneti-minin partiyeye yol gösterememesi sonucunda yerel kongreler revizyonistlerin cirrit attığı alanlar durumuna geldi. Mer-kez Komitesinin Nisan 1968 Plenumun-da kabul edilen Eylem Programı, ÇKP'nin içine düşürüldüğü bunalmış bütün açıklığıyla sergiliyordu. Bu dönemde belirtilen ve bilimsel sosyalist bir parti-nin belgesinde hiçbir yeri olmaması ge-reken çözümleme ve formülasyonlar ÇKP'nin teorik, politik ve örgütsel ola-rak ne kadar geri görüldüğüne kanıtlan-dır.

Olağanüstü toplanacak olan 14. Kongre hazırlıklan partiyeye artık egemen olmuş olan revizyonistlerin terör ve bas-kıların altında yapıldı. Bunun sonucu ola-rak da kongre delegelerinin seçiminde o zamana dek görülmeyen bir durum or-taya çıktı: Delegelerin yalnız yüzde 17'si işçiler arasında seçildi.

Parti ve Devlet organlarının bilinçli olarak çalışması duruma getirilmesinin tek bir amacı ve sonucu olabilirdi: Çık-ması mutlak olan bir iç savaşta Çekoslovakya'nın sosyalist kazanımlarını Çekoslovak halkı tarafından savunulma-ması.

KARŞI DEVRİMİN BOĞULMASI

21 Ağustos 1968 günü beş sosyalist ülkenin silahlı kuvvetleri, aynı ay için-de Bratislava'da imzalanan ortak belge-nin verdiği görev ve sorumluluğu yerine getirmek Çekoslovakya'ya girildi. ÇKP adına A. Dubček'in de imzalı olduğu bu belge şöyle diyor: "Her ülkenin kendi halkının özverili mücadelesi ve her ulu-sun kendi kahrmanca çabalarıyla elde edilen sosyalist kazanımları destekleme, korumak ve güçlendirmek bütün sosyalist ülkelerin ortak enternasyonalist görevidir."

ÇKP Merkez Komitesi raporunun ulaştığı sonuçlardan birisi bütün dünya işçi sınıfı partileri için büyük bir önem taşıyordu. Revizyonistler bir taraftan Dubček'in etrafında onu liderleri gibi gözeterek bir ağ örülerken, diğer taraftan da Plenum kararlarının uygulanma-ması yanlısından yararlanarak bu karar-ların tam tersi uygulamalara giriştiler ve bu uygulamaları Plenum kararları gereği gibi gösterdiler. Anti-komünist güçlerin eline geçmiş bulunan kitle haberleşme araçları da daha önce başlatılmış olan kampanyayı en geniş boyutlara ulaştır-dılar. Parti içinde ve toplumda yürütülen ve emperyalizm tarafından açık veya gizli olarak hararetle desteklenen kam-panyanın önderliği başlıca iki amaç var-dı: ÇKP'nin önder ve yönlendirici röli-nün inkarı, sosyalist ülkelerin, özellikle Sovyetler Birliğinin ve sosyalizmin ka-ranlanması. Bu kampanyaya karşı çıkararak bilimsel sosyalizmin ilkelere dayanarak herkes "tutucu" olarak nitelendirildi.

REVİZYONİST "MUHALEFET"

Parti içindeki sağcı, revizyonist hare-kei merkez alan bir "muhalefet" hare-kei başladı. Bu muhalefet tüm parti ör-gütlerine sızdı ve kendi politik platfor-mu ile kendi örgütsel yapısını ve işleyişi-

'Bulgaristan'da faşizme karşı mücadele ve sosyalizm':

MEHMET KÖK

BULGARİSTAN'DA FAŞİZME KARŞI MÜCADELE VE SOSYALİZM

N. GORNENSKİ S. PETROVA İ. DİMITROV BİLİM YAYINLARI

Amacı egemen sınıfın toplumsal temelini terör, aşırı milliyetçilik, bağımsızlık, sosyal demagoji, politik ve ideolojik sapıtma yolları ile genişletmek olan İtalya'da ve sonradan uluslararası alanda da adına faşizm denen hareketi Bulgaristan'da tarihinde yaşadı. Ancak faşizm adını bu hareketin izleyicileri resmen kendilerine yakıştırmadılar. Faşizm her ülkede birbirine benzer fakat ayrı ayrı isimler aldı. Bulgaristan'da 'Millî Birlik Grubu', 'Anayasal Blok', 'Demokratik Birlik', 'Bulgaristan Millî Lejyonlar Grubu', 'Milliyetçi Toplumsal Hareket' ve benzeri isimler faşistler tarafından kullanıldı. Bulgaristan faşistleri ister muhafazetçi ister iktidarda olsunlar Alman ve İtalyan faşizminden ya da faşizmin diğer türlerinden hiçbir unsur taşımayış; larmışçasına, yepyeni bir Bulgar hareketiymişçesine davrandılar. Ne var ki kendilerine ne isim takarlarsa taksınlar, faşistleri amaçları ve amaçlarına uygun eylemleri ile her ülkede ayırt etmek kolaydır.

Faşistlerin her ülkede ayırt edilmelerini sağlayan ortak özellikleri, hedef ve görevleri nelerdir?

Komünist partisinin ve proletaryanın diğer bütün örgütlerinin yasaklanması ve acımasızca yok edilmesi; burjuva-demokratik hak ve özgürlüklerin mümkün olduğu kadar kısıtlanması; açık terörist bir rejim kurulması; şovenizm ve ırkçı bağımsızlığın körüklenmesi; bütün halk düşmanı yol savunucularının politik partilerde birleştirilmesi; zorbalığın, kapitalist egemenliğin sağlanmasını amaçlayan faşistlerin sosyal demagoji, politik provokasyon ve ideolojik sapıtma yollarıyla teşvik edilmesi.

İşte bu hedef ve görevlere Bulgaristan faşistleri de ülkelerinde yöneldiler. Faşistler doğrudan egemen sınıflarca beslenir ve desteklenirler. Çağdışı monarşizmi yaşattılar ve ondan destek aldı-

lar. Nazi Almanyası ile işbirliğine girip ülkelerini ve Bulgaristan halkını nazilerin kucağına teslim etmekten çekinmediler. Nazi Almanyasının uluslararası alandaki saldırılar emellerine, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'ne ve bu ülkenin kişiliğinde tüm ülke işçi ve emekçilerine yönelttikleri saldırılara alet oldular. Bulgar faşistleri ellerinden geldiği kadar hem ulusal hem uluslararası planda halk düşmanlıklarını fazlasıyla yerine getirdiler.

Ancak proletaryanın sağlam bilimsel sosyalist ideolojisi, ideolojisine uygun yapıda öncü politik örgütü ve örgütünün de ulusal ve uluslararası alanda şaşmaz hedef ve görevleri vardı. Her iç ve dış koşulda yeni koşullara uygun mücadele yöntemlerini geliştirebilecek yetenekte yaratıcı ulusal ve uluslararası önderleri vardı. Proletarya dünyada enternasyonal düzeyde örgütlüyüdü. Enternasyonal yükümlülüklerine titizlikle bağlı ve bu yükümlülükleri kendi ulusal koşullarında yaratıcı bir biçimde yerine getirebilecek işçi ve emekçi önderlerden oluşan ve sınıf mücadelesinin her biçimine hazır bir Partiye sahip olan Bulgaristan halkı ergeç zafere ulaşacaktı. Tarihin akışına uygun ve bu akışın önünde onu kaçınılmaz sonuçuna doğru götürülen elbette tarihin çarkını tersine çevirenlere karşı muzafer olacaktı. Bulgaristan'da da böyle oldu.

N. Gornenski Bulgaristanın bilimsel sosyalistlerinin anti-faşist mücadelesini şu şekilde özetliyor:

"Sosyalizm için mücadeleyi, ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine bağlayan Bulgaristan İşçi Partisi, bunu halkların faşizme karşı savaşlarını kapsayan enternasyonalist görevinden ayırmıyor ve yurttici ve uluslararası planda temel ilkelere dayanarak hareket ediyordu. Bu ilkelere doğruluğu ile sosyalizm mücadelesi, Bulgar halkının ulusal görevinin bir parçası oldu. Bunun

FAŞİZM BÜTÜN DEMOKRATLARIN DÜŞMANIDIR

sonuç olarak da Sovyetler Birliği tarafından yönlendirilen ve faşizme karşı savaşın halkların uluslararası birlik cephe mücadelesinin bir bileşeksi haline döndü."

Anti-faşist mücadele kararlılık, sabır, örgütlülük, yiğitlik, bilinç ve yaratıcılık isteyen çetin bir iştir. Bütün bu nitelikler ise Bulgaristan'ın devrimcilerinde ve onların önder Partisinde vardı. 1941'de 769, 1942'de 3105 komünist tutuklandı. Bir kısmı zindanlara ve toplama kamplarına atıldı, diğerleri düşman tarafından soruşturma sırasında vahşice katledildi, geri kalanlar da mahkum edilerek öldürüldüler. Silahlı mücadelenin ilk yılında can veren Anton Ivanov, Politbüro üyesi ve Parti Merkez Komite Sekreteri, Tsvyatko Radoinov, Merkez Komite üyesi ve Merkezi Askeri Komite Başkanı, Bulgaristan İşçi Partisi ve Merkezi Askeri Komite'nin beş üyesi, Zveno da sol kanadın ve askeri birliğin temsilcisi, Bulgar Sovyet dostluğunun cesur savaşçısı General Vladimir Zaimov ve daha bir çok anti-faşist lider ve eylemci bunlar arasındaydı.

Bulgaristan İşçi Partisi'nin verdiği kurbanlar, partizan hareketindeki tek tek yenilgi ve hatalar, düznelere askeri örgütün çöküşü mücadeleyi yenilgiye uğratmadı. Çünkü Dimitrov, tarihi Reichstag Yangını duruşmasında faşizme ilk manevi darbeyi indirirken, birlik cephe konusunun altını tekrar önemle çizmişti:

"Kitle çalışması, kitle mücadelesi, kitle direnişi, birlik cephe, macera yok."

Demokrasiyi ve bütün demokratik hak ve özgürlükleri bütünüyle yadsıyan faşizm, sadece komünist harekete değil, bütün demokratik örgütle ve tüm emekçi halka karşıydı. İtalya ve Bulgaristan'daki politik durum, faşizmin tüm emekçi halk ve onların ülkeleri için en büyük tehlike olduğuna hiç şüphe bırakılmıyordu. İşçi, köylü, sanatçı, esnaf, katip ve memurlardan doktor, avukat, mühendis, profesör, yedek subay ve hatta generallere kadar kendi emeğiyle yaşayan herkesin ortak düşmana karşı kendilerini savunabilmeleri için bir birlik cephe oluşumları hayati bir zorunluluktu.

Ancak faşizme karşı birlik cephe mücadelesinin ayrılmaz bir parçası da her türlü sınıf uzlaşmacılığına karşı mücadeleydi. Dimitrov yazılarında birlik cephenin iki düşmanı, birlik cepheyi komünistlerin "akıllıca bir hareketi" olarak gösterip korku yaymak isteyenleri ve BKP'nin birlik cephe önerisinin kendi taktiklerinin doğruluğunu gösterdiği spekülasyonunu yapan sınıf uzlaşmacılarına açığı çıkardı. "Birlik cephe ile sınıf uzlaşmacılığı" diyordu Georgi Dimitrov, "bu ikisi birbirine zıt, kesinlikle uyumsuz ve uzlaşmayan taktiklerdir."

Genel olarak Bulgaristan Çiftçi Partisi, Sosyal Demokrat Parti, Zveno grubu, demokratlar, radikaller ve faşist olmayan bağımsız politikacılar, anti-faşist direnişin devrimci olmayan kesimini

temsil ediyorlardı. Eylemleri kararsızdı, fakat Bulgaristan'ın faşist bloktan kopmasını ve anti-nazi koalisyonda yerini almasını istiyorlardı. Amaçları kapitalizmi, yönetimdeki faşist burjuvazinin Alman yanlı politikasının kötü politik ve sosyal sonuçlarından korumaktı. Hepsi faşizme karşı olan, çeşitli sınıf ve sosyal tabakalar ve onların yeraltındaki politik partileri BİP, BÇP, Sosyal Demokrat Parti, Cumhuriyetçi Zveno grubu, Radikal Parti ve diğerleri arasında bir eylem birliği, anti-faşist mücadelenin başarısı için gerekiyordu. Parti politik, ulusal ve dini bağlarına bakmadan bütün yurtseverlerin birleşmesi ve sağlam, kararlı eylemlerle programın uygulanması gerektiğini vurguladı.

Bu arada Bulgaristan İşçi Partisi bütün devrimci maceracılarıdan sakınıyordu. Şartlar olgunlaşmadıkça silahlı bir halk hareketini örgütlemeye yanaşmadı. Devrimci ortamı oluşturmak için, kendi güçleri ile bütün diğer anti-faşist güçleri hazırlayıp geliştirmeye başladı.

Bulgar halkının iç faşizme karşı mücadelesi yirmi yıl sürdü ve 1) Birlik Cephe, 2) Halk Cephesi, 3) Halk Kurtuluş ve Vatan Cephesi gibi birkaç gelişme döneminden geçtikten sonra, 9 Eylül'de tarihi zaferine ulaştı. Bulgaristan halkının dış faşizme karşı mücadelesi ise nazi Almanyası'na karşı verilen Yurtsever Savaşıyla sürdürüldü.

Çoğuncu incelemeden oluşan, bütünsellikleri gözletilerek okunduklarında faşizme karşı mücadelede içine düşülebilecek yanlışlar, etkin bir mücadelenin başarılması için sağlanması gereken koşullar ve anti-faşist kavga ile anti-kapitalist kavga arasındaki ilişkileri üzerine sağlam bir karışıya sahip olmak isteyenler Bilim Yayınları'ndan çıkan bu kitabı okumalıdır.

KAHBELİĞİN ONURU

güneş renkten renge sağıyordu
güneş dağların ardına düşüyordu
kalkacakları kanatlanıp uçacakları
bahar kuşlarıyla beraber
bağlara incekleme
pinarları içecekleri tihanasya
güllerin doğayla koklayacakları
batan güneşe karşı
bildikleri bütün şarkıları söyleyecekleri
boşu çarpınıyordu
düşünüşü kalkamazdı
kör olası gözleri arkadan bakamazdı
dağ ve güneş gibiler
onura, unvana, güzel geleceğe
ezikliğin ezikliğin acıya içinde
can için can veremeyen
gül için gül dikemeyen
kar gibi eriyen yitireği
uğrun bileği
yere düşen başıyla
o bir haberdar
son gücüyle tükünecek rüzgara karşı
alçak avuntuluğu
kafasını şingeklere verecekti
hiç kırdırmadan

ATILLA AKDEMİR

4. Genel Kurul

TÖB-DER DE DÖNÜM NOKTASI

4. GENEL KURUL ÖNCESİNDE İLHAN ALKAN YÜRÜYÜŞÜN SORULARINI YANITLADI

İkincisi; demokratik kitle örgütleri en geniş kitleyi demokrasi mücadelesine çekmek zorundadır. Faşizme karşı emperyalizme karşı kitlesel tepkiyi örgütlemek ve yönlendirmek görevi ile karşı karşıyadır. En geniş kitlelerin faşizme karşı birliğini örmenin yolu, o kitlelerin en somut en acil taleplerinden hareket etmekle mümkündür. Bugün faşist tehlikenin bertaraf edilmesi kitlelerin acil talepleri arasında yer almaktadır.

TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu'nun bu mücadeleyi eksen olarak iç içe dönük, dar grupçu mücadele yerine, dışa karşı mücadeleyi hedefleyen olumlu çözümler getireceği inancındayız.

* Demokratik kitle örgütleri bugün de bir dar boğaza ve tıkanıklığa sürülmektedir. Sizde bu tıkanıklığın kaynakları nelerdir?

●İçerisinde yaşadığımız koşulları başlangıçta kısaca açmaya çalıştım. Ağır koşulların üstesinden gelebilmek hızla termanan faşizme geçit vermemek örgütlü mücadele ile mümkündür. Çalışan yığınlar ortak sınıf çıkarları ekseninde etrafında, ekonomik demokratik çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla demokratik kitle örgütlerinde örgütlenirler. Demokratik kitle örgütlerinin başta gelen görevlerinden biri de demokrasi mücadelesinde yer almak ve en geniş yığınları bu mücadelede çekmektir. Ne var ki, özellikle son yıllarda demokratik kitle örgütleri bu işlevlerini yeterince yerine getiremiyorlar. İç mücadelelerin öne çıkardığı darboğaz ve tıkanıklığın içerisinde bocalıyorlar.

Bu tıkanıklığın kaynağı ikili. Birisi dış etkiler. Ege-ge güçlerin demokratik kitle örgütlerine dıştan yönelttikleri ince, hesaplı ve planlı saldırılar. Ve provokasyonlar. İkincisi ise örgüt içi etkiler. Örgüt için etkilerin başında karşı devrimciözü açığa çıkması Mao-culuğun yarattığı tahribatlar geliyor. Temelde egemen güçlerin demokratik kitle örgütlerine saldırıları ile Mao-cuların saldırıları, yöntemleri farklı da olsa bir noktada çıkışmaktadır. Her iki kesimin ince planlı saldırılarına karşı ideolojik uyanıklık içerisinde olmak, oyunları önceden görmek ve bu oyunları ters yüz etmek başta sosyalistler olmak üzere tüm ilerici-lerin ve tutarlı demokratların görevidir.

Yine demokratik kitle örgütlerini tıkanıklığa iten iç etkilerden biri de değişik biçimlerde ortaya çıkan sapmalar. Demokratik kitle örgütlerini salt ekonomik demokratik mücadelenin aracı haline getirmekten öte, saf iş, ekonomik, demokratik, politik mücadele bitimsizliğini gözardı edip demokratik kitle örgütlerini sadece politik mücadele aracı haline getirmek isteyen ol sapmalar.

Her iki sapma ayrı özelliklere sahip olmakla birlikte demokratik kitle örgütlerinin mücadelesini tıkanıklaştırmaktadır.

Bu kalın çerçeve içerisinde TÖB-DER özelinde indigimizde daha karmaşık bir yapı ile karşılaşıyoruz. TÖB-DER geniş bir tabanı kucağıyor. Üyeleri ülke düzeyine yayılmış. Örgütlenme mücadelesi ve geleceği köklü. Bu özelliklerinden dolayı, henüz adı dahi belirlenmemiş "politik çizgiler" TÖB-DER içerisinde kendilerine taban aramaya kalkıyor. "TÖB-DER'i ele geçirsem Türkiye'deki hareketi ben götürürüm" mantığı örgüt içi mücadeleyi öne çıkarıyor. Böylece yaklaşımlar giderek TÖB-DER'i ideolojik mücadelenin "tek aracı" konumuna sürüklüyor. Sonuçta daha değişik hastalıklar ortaya çıkıyor. Bu hastalıklardan ilki dış grupçuluk ve tasfiyecilik.

Dar grupçuluk; kitle örgütlerinin yönetimini ele geçirmeyi veya yönetimi kaybetmemeyi giderek tek amaç haline getiriyor. Bu amaç gerçekleştirilmez pahaana her türlü yalan, iftira kampanyaları sürdürülüyor. Delege hesapları nasyon gübelerinin oluşturulmasına kadar uzatılıyor. Bu ve benzeri yanlış yaklaşımlar kitle örgütlerinde tahribatlar açmaktan ve işlevini tıkanmaktan öte hiç bir sonuç vermiyor.

* O halde bu sorunların üstesinden nasıl gelinebilir?

●Sorunların çözümü, sorunların kaynağını doğru saptamaktan geçiyor. Bilimsel sosyalizm kitle örgütlerini nasıl değerlendirdiğini bilmeden kitle örgütlerinde hertürlü yanlış ve sapmayı açığa çıkarmak, bu yanlışları ve sapmaların üstesinden gelmek zorlaşacaktır.

Yukarıda değindiğim bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde kullanılan araçlar önce özelliklerini ve yapısını bilmek gerekmektedir. Örneğin demokratik kitle örgütlerinin yöneticileri, örgütlerini kitleselliğini umursamaz tavırlara düşerse, yapısını demokratikliğine bozarsa, kitlelerin en somut en acil sorunlarından hareketle bu sorunların politik mücadelesi ile içiçeliğini gözardı ederse, amaç olarak demokratik kitle örgütlerine siyasi parti işlevini yüklerse, bu örgütler istense bile tıkanıklıktan kurtarılamaz.

TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulunda dar grupçu hesapların, tasfiyeciliğin, kariyerizmin, makya-velizmin üzerine ikeli ve tutarlı bir tavırla gidilmelidir. Belirli siyasi çizgilerin, seçim alma, yönetime gelme, yönetimde kalma hesapları ile her tarafa çamur atma ve iftira kampanyalarına girme manlık ve yaklaşımların mutlakla teşhir edilip bir daha örgütümüzün yapısında yereremeyecek biçimde mahkum edilmelidir. TÖB-DER'in ekonomik olanakları, hovardaca tüketerek örgütümüzü bu yönüyle de güçsüzleştirilenler hesap sorulmalıdır.

* Bu sorunların ışığında 4. Olağan Genel Kurulda demokrat, ilerici ve sosyalist öğretmenlere düşen görev nelerdir?

●TÖS'ün kuruluşundan bu yana örgütümüzün genel kurullarına katıldım. Bu genel kurulların hemen tümünde yönetime talip gruplar olmuştur. Eleştiriler ve özeleştirel yapılmıştır. Bu genel kurulların her biri demokratik öğretmen hareketine yeni ufuklar açmıştır. Bağımsızlık demokrasi mücadelesinde doğru hedeflerin saptanması, doğru görüşlerin gelişip güçlenmesine katkıda bulunmuştur. İleriyi yönelik gelişime sürecinde, sosyalistlerin ve tutarlı demokratların tavı belirleyici ve yönlendirici olmuştur.

Örgütümüzün içerisinde bulunduğu bugünkü darboğaz ve tıkanıklıklar aşmada yine en büyük görev ve sorumluluk sosyalistlere ve tutarlı demokratlara düşmektedir. Özellikle Demokrasi İçin Birlik grubunun delegeleri bu görev ve sorumluluk bilincine davranacak ve TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kuruluna katılacaklardır.

Bu kongrede birtakım gruplar özellikle de örgüt yöneticileri, yapıları yanlışları, açtıkları tahribatların hesabını vermekten kaçabilme için, mücadeleyi birtakım serap hedeflere çekmek isteyebilirler. Bu amaçla Kongre öncesi ve Kongre sıranı bir takım tahrikler görülebilir. 2 Ağustos tarihli Genel Merkez yazım organı ve peşpeşe çıkarılan birtakım broşürler (Genel Merkez yanısı) bu tahrikçiliğin ön adımıları sayılabilir.

Hangi gruba mensup olursa olsun delege arkadaşlarımızın bu tahriklere kapılmaması gerekir. Mücadeleyi özellikle çekilen alanda sertleştirmeye kalkışmak, örgütümüz TÖB-DER'de burjuvazinin rahatsızlığı sızabileceği gidiler kaçabilir. Bu gidilerden onarımı hem güçleşebilir, hem de demokrasi güçlerine pahaalya mal olur.

Sosyalistlere tutarlı demokratlara düşen görevlerden biri de örgütümüzü doğru yönlendirebilecek tutarlı, ikeli bir kadronun yönetime gelmesini sağlamaya çalışmak olmalıdır.

Bunun için, dar grupçuluğu öne çıkarmayan, birtakım peşin dayatmalarla düşmeyen, ikeli, kalıcı en geniş öğretmen tabanını kucağılayan, Maoçu ve bireysel teröristlerin dışında kalan gruplarla BİRLİK oluşturmaya çalışılacaktır.

Konuya ilişkin her türlü esnekliği göstererek, öğretmen tabanının özlemleri doğrultusunda BİRLİK'in oluşturulmasında üzerimize düşen görevleri, sosyalist sorumluluğumuzun uygun olarak yerine getireceğiz.

Birlik çağrılarında, ilkesiz yaklaşımların üzerine gideceğiz. Faydacı, günübirlik tavır değiştirenleri gerektire teşhir edeceğiz. Sadece yönetime gelmek için yapılmak istenen birliğe evet demeyeceğiz. TÖB-DER'i bağımsızlık demokrasi mücadelesinde en etkin kılabilcek anlayışların yönetime gelmesi temel ilkesinden ödün veremeyeceğiz.

Örgütlü öğretmen mücadelesi her geçen gün tutarlı olarak, tıkanıklıkların aşarak, bilimsel sosyalizm kılavuzluğunda yeni mevziler kazanacaktır.

Bu doğrultudaki TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kuruluna başarılar.

* TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu 21-24 Ağustos'ta yapılıyor. Yıllarca demokratik öğretmen hareketi içinde yer almış ve TÖB-DER'in çeşitli kamdemelerinde görev yapmış biri olarak 4. Olağan Genel Kurulu, kongre öncesinde nasıl değerlendiriyorsunuz?

●Öllemizde içi ve emeği yığınları büyük bir bunalmaya sürükleyen MC aylar önce iktidardan düşürüldü. Çeşitli vadilerle emeği yığınları oylarını da toplama-yı başaran bugünkü hükümet kurulu. Ne var ki, vadedilerin aksine sorunlar daha da derinleşti. Faşist çetelerin saldırıları artarak devam ediyor. İşçilere, öğretmenlere, memurlara, teknik elemanlara karşı sürdürülen baskılar, yaralama ve öldürme olayları had safhaya ulaştı. Her gün günlük gazetelerin birinci sayfalarını faşist çetelerin işlediği cinayet haberleri dolduruyor.

İrkçı, söven, milliyetçi baskılar, özellikle Doğu Anadolu bölgesinde yaşayan emeği kitleleri kısıpık altında tutmaya çalışıyor. Hükümet, faşist saldırılar karşısında her geçen gün biraz daha sağa kayıyor. Faşizmle mücadele bir yana, faşizmi besleyen uluslararası tekelere, işbirlikçi burjuvaziyeye ödünler veriliyor. Tekellerin kar amaçları doğrultusunda "toplumsal anlaşmalar" imzalanıyor.

Hayat pahalılığı hızla yükseliyor. Emeği yığınlarla birlikte biz öğretmenler her gün biraz daha eziliyoruz. Bir avuç sermayedara faizsiz kredi kaynağı biçimine dönüştürülen MEYAK kesintileri ödünler veriliyor. Yönetimleri kısmen demokratikleştirilen Eğitim Enstitüleri faşistlerin hedefi olmaya devam ediyor. Ve bu okulların büyük çoğunluğu açılanıyor. Eğitimi, öğretmenleri sürdürülebilenlerin yöneticileri, öğretmenleri çeşitli gerekçelerle görevlerinden alınıyor. "Kan güvenliği, öğrenim özgürlüğü" sloganları havada kalıyor.

Türkiye'nin her köşesinde demokrasiden yana güçeren büyük bir bunalmış ve suskunluğa itilmek isteniyor. Çok ilin vahşi, emniyet görevlileri faşist çetelere göz kumması devam ediyor.

Kırsacı; faşizm her geçen gün yeni imveler kazanarak termanışını sürdürüyor.

Tüm bu "top biten" karşısında, faşizme karşı sürdürülen mücadelede, demokrasi mücadelesinde önemli rolleri olan DİSK ve TÖB-DER gibi demokratik kitle örgütleri büyük bir suskunluk içerisinde, TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulu bu koşullarda yapılıyor. Bu kongre, gerek Türkiye'de verilmesi olan bağımsızlık demokrasi mücadelesi açısından gerekse TÖB-DER'in doğru mücadele eksenine oturtulması açısından büyük bir önem taşıyor.

Demokratik kitle örgütlerinin demokrasi mücadelesindeki etkinliklerini artırabilmesi için, doğru yönlendirilmeleri gerekir. Doğru yönlendirimin iki koşulundan biri, demokrasi mücadelesini doğru kavramaya bağlıdır. Sosyalist mücadeleyle karşı tavır alınarak demokrasi mücadelesi bağarılı biçimde sürdürülemez. Sosyalistler, her türlü demokratik hareketi sosyalist mücadelenin ayrılmaz bir parçası olarak görürler ve kabul ederler. Söyenenlerden, TÖB-DER gibi demokratik kitle örgütlerine sosyalist mücadele verilecek anlamı çıkarılmamalıdır. Bu bir perspektif sorundur. Perspektifi doğru saptayı mücadeleyi o eksenine oturtmak ayrı şeydir, hangi nitelikteki örgütlerle hangi hedeflere varılacağını bilmek ayrı şeydir.